

308302

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ అక్టోబరు నెల 3 వ తేది శనివారము.
ఆ సందనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ చతుర్దశి శుక్ల ౧౪ లు.

No. 168
సంచిక ౧౬౮

ఆనందా ఫౌంటేన్ వేనా.

౧౪ నన్నె బంగారు నిబ్బు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొఱాయి యున్నందువలన ఇంకి చాలాపట్టును. విద్యార్థులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలయాపనమును చేయకొందురు గాక. ఇయ్యది వేడల్పు నిబ్బుతోగాని సన్ననిబ్బుతోగాని విక్రయింపవచ్చును. వెల. రు. 1-12-0. క్రిందవ్రాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శృంగార నైషధము.

'నైషధం విద్యదోషధమ్' అని ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీహర్షుని నైషధమునకు తెనుగు. ఇది శ్రీహర్షుని కృతి. అది ప్రాథమిక విషయము, జగద్విజ్ఞానము: ఈ పద్యములలో ఒక్కొక్కటికిని టీకాతాత్పర్యములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అలంకారము, నిఘంటు ఎచ్చలెచ్చట ఏదేనికావలయునో సర్వమును చెప్పబడియున్నది. అతి సుందరమైన పటములుకూడ చేర్చబడి మేలైన కాగితములు, చిన్న నైషధ కలిగి మంచికాళికొడైండు చేయబడి యున్నది. పాలాఖర్చు ప్రత్యేకము వెల. రు. 3-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాహ్మీ, మదరాస్.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior
Glazed Paper.

The repeated wish of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.

The Soldier's Wife.
In two volumes, now ready with illustrations.
Price For two Vols. Rs

1-4-0 Postage As. 3. Extra.

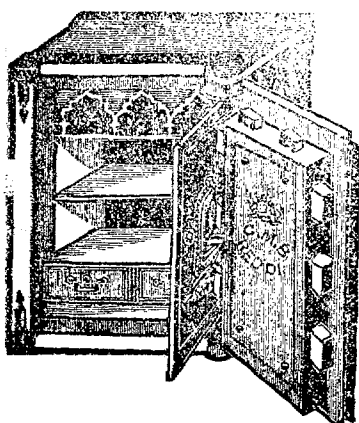
The Faust. a Romance in two volumes. Each volume. As 12 Postage As. 2.

The first volume of Faust is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,

Post Box 167, (A) Madras. E

ఇనుప పెట్టెలు.

విదేశాల్లో కావలసిన అందముగా భద్రముగా నీమల్లీ మలలో కొత్తచేతలతో పెట్టెలు మా కల్ల బహువాణిముగా తయారుచేయించబడును. ఆ కల్ల ఇయ్యవారు నైషధమునకు వీగము వివరము వ్రాసుకొనుచున్నాము. విక్రయార్థము మొత్తము

గా కొనువాకి డిస్కంట్టు యియ్యబడును. పొదుకు ప్రాకల్పములకు మోసపోనూడదు. మా పెట్టెలవిషయమై మేము జవాబుదారిగా యుండగలవామము. వలయువారలు యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును. సి. ఎం. బాలరామిరెడ్డి, (4-9-14) నెం. 61, గోవిందప్పనాయకపేటి, మద్రాస్.

సంజీవనక్ష.

ఇదియొక గొప్ప క్రిమి నిమిత్తిచేసిన తామ్రము.

ప్రభావ మత్యద్భుతము. దీని నలంకరించుకొనిన, నేనా సంగతులకు కాపు. 2 కలరా, అమ్మవారు మొదలగు అంటు జ్వరములకు శోకనీయము. 3. భూతాశేష పిశాచములకు పాఠశాల 5 4. వ్యాధులు, పీడలు, ఆపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5. నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, బిళ్లలు, బెణుకులు, హరించును. 6. ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వస్యము, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7. క్షుణ్ణశత్రువులు ప్రియమిత్రువులగుదురు. 8. నీవాదం గలుగును. 9. సప్తకట్టు, సర్వజనవశీకరము. 10. నీవొక వ్యాపార, వ్యవసాయ, కాగ్యార్జ్య సమేతమై వెళ్ళబోవునపుడు దీనిని భరించుకొని వెళ్ళిన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమవున్నదని ఆమధవజ్ఞుని నేనొక్కచు వివరించుటకుకానిచియున్నారు. ఇది సర్వోపధి వేదియగు నొక ఘోషాయి మహాత్మునిచే గనిపెట్టబడినదేగాని కాలాచిత వేదవారులవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు. శ్రీపురుషులు ఆ చాలశుభలంఛనము తెప్పించుకొని భరింపదగిన అమూల్యమైన సుప్రకృష్టమైన రక్షతామ్రము తామ్రము వెల రు 1-8-0 లు మూతమే.

వలయువారు:—సి. ఆర్. జనార్దనరావు,

మెన్మరిస్టు ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా.

ది న ప త్రి క.

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.

చందా సరి నకు రూ. 12-0-0 8 మాసములకు రూ. 8-4-0
6 మాసములకు ,, 6-4-0 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

క్రాంప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంపెనీ, మదరాసు.

ప్రింటింగు వెన్సులు,

రయిసు మిల్లులు,

సిండి మిల్లులు,

నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటిని టిపి ఆవిరివలన గాని, గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుచ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయుననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కిములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మానన్డ ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ బ్రాదర్స్ టిపి ఆవిరివలన గలవు

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి.

మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

నీనా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును

వార్షిపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టాడు

వనమూలికలచే హిందూదేశముందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.

పంచభావచీటి దూదికొనిన మౌను గలగడ

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, భాట్ల జంబాయి; లేక నెం. 9, జహంగీరుబ్, నాగ్టిలింగ్ వద్రాసు.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికా గాలయము, శివబాగు నెం. 91, మద్రాస్.

కలరాకు సిద్ధోషధము

౧౦౦-కే-౯౯-గుణము.

తప్పక యేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను సిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మూత్రమే.
విషాచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరరైలుస్టేషనును వెలుపవలెను.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

ఔలిగ్రాం అడ్రసు
పండిట్, మదరాస్.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలుగల సీసాను. 2-0-0

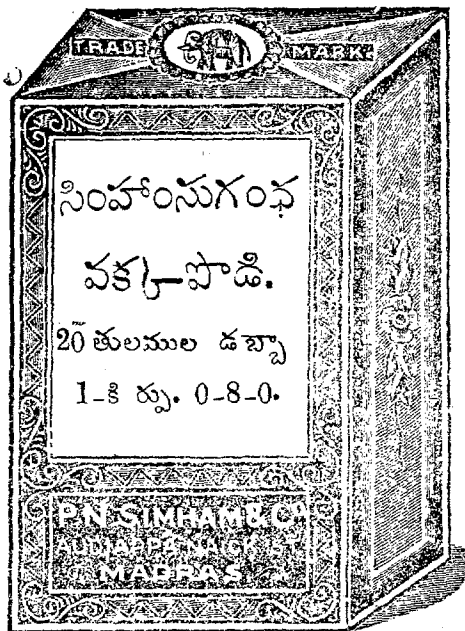
పోస్టుఖర్చులునగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమున మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

పి. ఎన్. సింహం. అందు కంపెనీ,

26 ఆదియప్పనాయకకోవిడి, మద్రాసు.

వనోషధి సారసపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.
కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసకట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన
నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు
వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫననవాడి. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

జీర్ణ రసాయము.

ఆకిలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము,
మలబద్ధములకు మంచిమందు.

25 మాత్రల డబ్బి 1 కి వెల 1-4-0

అమృతాంజనా డిపో, భోపా, బొంబాయి.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిట్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)

అనుప్రాగ్గోయుల కుద్దేశింపబడిన ఆత్మరపయోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన
యందునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మూత్రమే
తయారు చేయబడినది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కొటుమీదగాని కొన్ని
బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ అద్భుతమైన వేయికముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మర యొక్క సువాసననుభవించి
చుటకయి ఆటోదిట్ బహార్ యివ్వమని మీదగ్గిరనున్న
మెపుకీపరు నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకు ప్రా
యము. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
3 టౌన్సు ఆత్మరగల పెద్దపయి బుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరలో
మరగజెట్టబడి ఘోషమును బాడుచుండు కార్డులు డబ్బా 1-4
0-10-0. బి. పి. ఖర్చుకొనువారే ధరించవలయును.

పోలు ఎజెంటులు-అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్
కంపెనీ కంపెనీ, 155 జామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంటు:- మెహత పురుషోత్తం మూర్తి
నెం బిల్డింగ్, నాబాబాని రోడ్డు, ప్రవరు బజారునమీపం మదరాసు.

నర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టినుండు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంబీదంతో ఒక వనమాలిక. ఇదియే మన భూమి
కుల ఆలింగనాస్యపు జ్ఞాపకము. దీనిప్రభావము కనగోక
వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంశ
కత్తము పోగొట్టుటకు యింతకుమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ
దుర్బినియోగముచేరను మాత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును
కృత్రిమచి నగములకు పటుత్వమున్న దేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 20 చిథములగు మేహములను మొదలంబు
నాశము చేయుటలో సంబీదవంటిది "నర్వజీవన్" ఇది
స్త్రీలు, పురుషులు, బాలురు కృత్రిమ అందమును నుపయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల కృత్రిమము నశించి
మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టెన్సు 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియుగభీమ

16 కృష్ణపు మొదలిపిడి, తిరునల్లకేరే మదరాసు

గ్లోబ్ కంపెనీవారి బొటనప్రవేలి ముద్రపెట్టెలు.

చాలా ప్రసిద్ధి గాంచినవి. వందల
వందల వికయము. వెల పెట్టె 1-కి
రూ 1-4-0 పోస్టుఖర్చు వేర ప్రాంతమిగు
నోట్లు మొదలగువాటిమీద నికానిదార్ల
చే వ్రేలిముద్ర వేయట సర్వత్ర ఆవలం
బించుచున్నారు. వర్తకులు, డబ్బా
యినాందార్లు మున్నగు వారికి మిగుల
ఉపయోగము.

గ్లోబ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

పండ్ల పొడి.

డబ్బి 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.

వంటనెప్పులకు దివ్యోషధము. సువాసనగలిగి
ఉండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగిఉన్నది

అమృతాంజనా డిపో, భోపా, బొంబాయి.

నోటిసు.

90 శ్రేష్ఠమైన చందనము కూచాలున్న, 703 యితర జాతి కొయ్యలున్న, 12500 మన అనుగుల వాట చేరుకున్న, కోడూరు మఱిన్ని పెద్ద పాడులో 1914 సంవత్సరం ఆక్టోబరు నెల 10-వ తేదినను 11-వ తేదినను యాలం. వేయడమవును. సవాల్ దార్లు రావలెనని కోరడమైనది.

Forest Branch (Sd.) S. A. Gadir, East Cuddapah, D/ 25-9-14 Dist. Forest Officer.

దినపత్రిక

క్రొత్తదినము 10 పుటల విషయముండును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

వాతావరణ సీతీ

1914 సం॥ ఆక్టోబరు నెల 8-వ తేదీ

ప్రదేశములు.	అక్షాంశ దీర్ఘరాశి అంశములు.	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత.		వర్ష పాతము.		
		గ్రా. ఉష్ణ.	రా. ఉష్ణ.	కడచిన 24 గంటలలో	8 గంటలలో	18 గంటలలో
గోపాలపురము	29.853	90.4	77.1	...	53.59	81.42
వాలేరు	29.873	89.7	76.6	...	58.27	24.78
కాకినాడ	29.876	91.6	76.7	...	28.02	24.19
బందరు	...	...	...	...	...	...
గుంటూరు	...	94.8	75.1	0.27	25.57	...
నెల్లూరు	29.897	94.0	77.1	...	17.62	18.48
మద్రాసు	29.845	90.8	75.8	...	21.55	18.44
కడపూరు	29.847	88.6	75.5	...	27.93	18.08
నాగపట్టణము	29.888	91.6	78.1	...	12.98	18.68
కొలంబూ	29.841	86.7	75.6	0.06	40.84	42.78
తిరువనంతపురము	29.868	85.0	76.1	0.20	45.78	41.90
కొచ్చిక్	29.891	89.0	74.7	0.01	85.52	50.17
కల్లికోట	29.869	86.9	77.9	...	96.70	101.16
మంగళూరు	29.860	85.5	78.3	0.55	187.52	117.29
బొంబాయి	29.897	83.8	79.2	...	81.86	69.88
హైదరాబాదు	29.853	89.5	78.4	...	41.78	25.24
అనంతపురము	...	93.5	78.6	...	15.29	15.21
బళ్లారి	29.852	95.0	71.8	0.68	18.49	14.14
కర్నూలు	29.883	93.6	74.2	...	25.47	22.12
కడప	29.874	94.5	76.2	...	22.48	22.27
తెలంగాణ	29.826	87.8	66.1	0.26	22.62	25.95
కొడైకనాల	22.795	66.8	51.5	0.08	48.20	33.92
ఉదకమండలము	28.028	86.0	47.2	1.49	24.74	88.56
కోయంబత్తూరు	29.870	92.2	69.4	...	4.60	10.07
తెలూరు	29.858	91.9	78.5	...	20.84	28.09
నెలము	29.875	94.0	72.4	0.64	22.50	28.45
తిరుచనాపల్లి	29.852	92.5	75.5	...	9.95	17.18
పుదుకోట	29.862	91.2	76.9	...	21.69	19.87
మధుర	29.860	92.0	76.2	...	14.51	18.64
తిరునల్వేలి	...	...	...	...	1.63	7.62

దీప్తకల్పమునందలి లంకలలోన, లోయరుబొమ్మలోన తప్ప మిగిలినవోట్ల వాయుభారము తగ్గినది. వాయువ్యావసము నందు మార్పులేమియు లేవు. తూర్పుతీరమున తప్పమిగిలిన ప్రదేశములందెల్ల పగలు వేడిమి సామాన్యముననున్నది. చెన్నపురి తీరమున వాయుమండలము అతిపొవుచున్నది. మబ్బు ఏ మాత్రము లేదు. సింహళములో మబ్బులు దట్టముగ నున్నవి. నిన్న ఉదకమండలమున 1.49 అంగుళములవాన కురిసినది. చాలావోట్ల వాయువు నిర్మలముగనే యున్నది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్ను, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

స్థానియవార్తలు.

నావికలకు నోటిసు:—పుదుచ్చేరి కారికాలలలోని దీపాలములు ఆక్టోబరునుండి తెలియజేయుచున్నవని పుదుచ్చేరినుండి కేపుఆధికారి తెలియజేయుచున్నారు.

శశివిలాససభ:—తేపుసానుకాలము 8-80 గంటలకు కోలాచలం శ్రీనివాసగారుగారు చేరచియుంపడిన గామరాజునాటకము క్లిష్టోరియాపురమందిరమున ప్రదర్శింపబడును.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘము:—పులియనలోపు యందుండిన యాసంఘమువారి పాఠశాలయందు రేపు ఉదయము 8 గంటలకు స్వామి బ్రహ్మానందముగారు భగవద్గీతనుగురించి యుపన్యసించుదురు.

బ్రహ్మసమాజము:—బాద్మిటపురు 97 అన్నాపిళ్లవీధి యందలి ఉపాసనమందిరములో ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు కోటరాజుపున్నయ్యగారు దైవోపాసనమును జరిపి, యంగీ ఘోష ఆధ్యాత్మికబలకృత్తిని గుఱించి బోధించుదురు.

ఆయుర్ధశాలయందు దొంగతనము:—నెయింటుబార్ని కోటయందలి ఆయుర్ధశాలలో పనిచేయు విజయముఅనునతడు క్రణములకు కట్టుకట్టుట మున్నగువానికి పనికేవచ్చు నాలుగుదలను దొంగిలించి తీసికొనిపోవుచుండగా పట్టుకొనబడెను. నిన్న హాజరుకోర్టులో నిలెనిని విచారించి మూడుమాసముల కఠినశిక్ష విధించిరి.

నీటిలో మునిగి చనిపోవుట:—మొన్న కచ్చాలేశ్వర కోటలెచ్చెవులలో నొకశతము తెలుచుండెనని ప్రకటించితిమి. బాద్మిటపురులో నివాసముచేయుచుండిన 55 సంవత్సరముల నుబ్బరాయపెట్టియను వైశ్యుడు బుధవారముసాయంకాలము ఇల్లుబయలుదేరి వెళ్లెనుకాని తిరిగిరాలేదు. మరునాడు లాకా లేజి పోలీసువారికి గంగలి సందర్శనమున తెలియచేయగా వారు వచ్చి శవమును పరీక్షనిమిత్తము తీసికొనిపోయిరి.

దొంగ పట్టుబడుట:—ఆరోగ్యస్వామియను గొప్ప దొంగ కడచినజానలో ముక్తివైశ్యమువారిచే నెలకొల్పబడిన ఖయీల ఆధినివేళమునుండి పారిపోయెను. ఇతడుబుధవారము నాడు పెరంబూరుసమీపముననుండు నెలవియ్యనుసరిపాద్దులో పట్టుకొనబడినాడు. ఇతడు పోలీసుసబుఇన్స్పెక్టరుకు తెలియజేసిన సంగతులవలన ఆయాకీతీయగా, దొంగిలించబడినబట్టలు, గడియారములు, చెంబులు, కిందెలు మున్నగువి దొరకినవి. ఇతడుమొన్న ఖయీదులో నుంచబడెను. కొద్దిరోజులలోనే విచారించబడును.

మదరాసు ఓడనైర్వహణ.

“మదరాస్” అను పేరుపెట్టిన పోగయోడలో నేర్పరుచుచున్న వైద్యశాలకు ఈక్రిందివస్తువులు ఉచితముగనియ్యబడినవి. ప్యాకీ కంపెనీవారు 7 వేల పాపల పంచదార నిచ్చిరి. కింగు అండు కంపెనీలోనగు నీ. రామానజుండ్లగారును ఆశున సోదరుడును 20 వేల పాపల ఉప్పునునియ్యుచున్నది. పెదవీలిగారిచ్చిన వాయువిమానమును విప్పి కట్టలు కట్టుటకు చెన్నపురి కాంగ్రెస్ సేవకు వారి మెకానికలు యింజనీరుగ నుయ్యలండుగారును. స్పెషలు వర్కుస్ డిపార్టుమెంటులో ఓడగీరుగానున్న పిల్గోగారును తీరికకాలమునందును నినియోగించి పాటుపడిరి ఆసామానలను పెట్టెలలోపెట్టి పేకుబందీ చేయుటకు కావలసిన సామానలనిచ్చి వడ్రంగులకు ఓక్కు కంపెనీవారు పంపిరి. వారి నైవిలాసముల నన్నిటిని ఉచితముగా అడిసనకంపెనీవారు ముద్రించిరి. ఆవాయు విమానములోని సామానలను ఉచితముగా తమ యోడలో నిండ్గాండునకు పంపుటగాగ్డూను వుద్రపు కంపెనీ వారంగీకరించిరి.

చెన్నపురి యధ్యక్షిణిలోని ధనముతో కొనిన గుట్టులకు కావలసిన కంబళులకు బిగించే తోలువారులు 500 ను కొక్కెములు 500 ను కేంబరుకంపెనీ వారిచ్చిరి.

ఎన్నెను ఆరేటియా సమద్రమునకు పోవుటచే బంగారా భారముతో భయమేమియును లేదని యూహింపవలసి యున్నది. కొలంబోనుండి చెన్నపురికి సకలలతో గీవా బహదూరు అనుచెండువాడల వచ్చి:వి. రీవా’ నాల్వేడేశ్త్రులతోడ 2885 టన్నులుగలది. కెప్టెను మోరల్లుబర్గ్ ఓడ యధికారి. ‘బహమాను’ ఆసియాటిక్ నావిగేషను కంపెనీవారిది. ఈయూరిలో విల్సనుకంపెనీవారు వారికి ప్రతినిధులు. ఈ రెండు యోడలకును ఏపాదయును కలుగలేదు.

వృత్తాంతములు.

అన్నదానము:—కొలకలూరుగండి ఒకటిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—ఈనెలవెంబరు 29 వ తేదీ విజయదశమి పండుగ రోజున వెళ్లవకాడ్ డిస్ట్రిక్టుమునస్ఫో రుద్రవర్మ మానుమంత రావుపంతులుగారు నాలుగువందల బీదవారికి అన్నము పెట్టించినారు.

శ్రీ కనకదుర్గ పుస్తక భాండాగారము:—ఈనెల 26వ తేదీ సాయంకాలము రాజాకచ్చేరియొద్ద రామణుగు రామదగ్గ నామ్మిలుగారి అగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద నొకసభ జరుపబడి కనకదుర్గ పుస్తకభాండాగారమును నొక పుస్తకాలయము స్థాపింపబడినది.

సనాతనధర్మసభ, వెదురుపాక:—గోదావరిజిల్లా వెదురుపాకలో నెలవెంబరు 24 వ తేదీని సనాతనధర్మసభా భవనమున దంతుర్తి చిన నుబ్బయ్యగారి ఆధిపత్యముక్రింద నొకసభ జరుపబడెను. దీనికి కాకినాడవాస్తవ్యులగు దగ్గి గాల మూర్త్య ప్రకాశరావుగారు విచ్చేసి రాజభక్తినిగూర్చియు పాదధర్మములగూర్చియు నుపన్యసించిరి. ప్రస్తుతము నీటిగల్లువిషయమందు లోపములు నివారణకుట కీజిల్లాలో ఇరిగేషన్ బోర్డు ఒకటి స్థాపింపబడుట యావశ్యకమనియు, దానిలో నొకయింజనీరుమెంబరు, నొకరివిద్యుత్ ఆఫీసు, నొక వ్యవసాయదారుడు, ఉండవలయునని గవర్నరుగారికి విన్నవించుటకు సభ్యులంగీకరించిరి.

బాలసరస్వతీ భాండాగారము, చోడవరము:—రామచంద్రపురం తాలూకా చోడవరము గ్రామములోని శ్రీబాలసరస్వతీ పుస్తక భాండాగారము, పత్తిమన గడచిననెల 24వ తేదీని బ్రెజిలీ డిప్యూటీ కలెక్టరు పండిత నాగేశ్వరరావు పంతులు బి. ఏ. డి. యల్ గారి ఆధిపత్యముక్రింద నొక సభ జరుపబడినది. అందు ప్రప్రథమున భాండాగార నిర్వహణ మైండ్ సెట్టుట కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యశాస్త్రి గారు“పుస్తకభాండాగారములు, వాని ప్రయోజనములు” గురించి ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట మఠీకొండలు ఉపన్యసించిన పిదప ఈ భాండాగారమునకు స్వంతి భవనమును నిర్మించుటకై నివేశనలమును ఇప్పించుటని గవర్నరుమెంటు వారిని కోరుచు నొకటిగూర్కము చేయబడినది.

ఆనరబిలు గోష్ఠి:—బరోడా గయక్వాక్ మహారాజులుంగారును, గోకేల్ గారును, మరి ముగ్గురుశ్రీయును వీచీనుండి, లండను సురక్షితముగ చేరిరి. వీరందఱు వీచీనుండి లండను చేరుటకై, ఫారెక్ ఆఫీసువారును, ఇండియా ఆఫీసువారును, డ్రెంచియధికారులును సంప్రదించి తగు సౌకర్యముల నమర్చి, ప్రయాణికులు రెండు మోటారుబుడ్లలో పయనమైరి. శ్రీలండనొక్కబండిలోను, న.హారాజుగారును, గోకేల్ గారును మఠీయొకబండిలోను బయలుదేరిరి. శ్రీ లెక్కిన శకటము సకాలమున స్టేషన్ చేరెనందున, వారు స్పెషల్ ట్రెయిన్ లో నెక్కగలిగిరి. రెండవమోటారు సకాలమున చేరకపోయినందున, వారిరువురు నా స్పెషల్ ట్రెయిన్ లో వెళ్లజాలకపోయిరి; మఠీయొక ట్రెయిన్ ను నెక్కి ఆలస్యముగాచేరిరి.

కుముదకల్లి, వీరేశలింగ కవిసమాజము:—కడచిననెల 28 తేదీ సోమవారము సాయంకాలము కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుమందిరమున శ్రీ రాజా రామమోహనరాయలవారి 82 సాంవత్సరికోత్సవసభ శ్రీయుత వేమూరి రామకృష్ణారావు ఎస్ ఏ, గారి యాజమాన్యముక్రింద జయప్రథముగ జరుపబడినది. ఈసభకు భీమకరం మున్నగు చుట్టుపట్ల గ్రామములవారు సుమారు 150 మంది విచ్చేసిరి. ఈశ్వరగోపాలసతో సభ ప్రారంభింపబడినది. పిమ్మట నేడు విజయదశమిపండుగయగుటచే దాని ఉద్దేశ్యమునుగురించియు పిమ్మట భారతయుద్ధమందు అర్జునుని యొక్క ప్రసిద్ధి యెట్లొ ఆప్టే రామమోహనరాయలవారు ప్రభుదత్తయందు ఇండియా యొక్క అన్ని విధములైన సంస్కరణల కొరకును కృషిచల్పిరనియు, వీరీకాలమునకే గాక ముందున కును మన కెల్లకు నాదర్శకులుగ నున్నారనియు అగ్రాసనాధిపతిగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమున నుడివెరి. పిమ్మట రామమోహనరాయలవారిగూర్చి తన క్లెక్ట్ ప్రన్యాయగారును, భూపతిరాజు తిరుపతిరాజుగారును నుపన్యసించిరి. సభాధ్యక్షుల అంత్యోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను. రాత్రి మండవిల్లి వేంకటరమణయ్యగారు సావిత్రీ, సర్వనంతనిచిచ్చి వారికథగా చెప్పి సభ్యులను ఆనందింపజేసిరి. మఱునాడు బీదలకు వియ్యము పంచిపెట్టబడినది.

చెన్నపురి బజారుధరలు.

1-వ అక్టోబరు 1914 గురువారము స్త్రీ మరుకేపులు.

జర్మనీయన్ ధాన్య అమ్మకలవలన వ్యాపారస్థితి గంధర గోళముగానున్నందున ప్రస్తుతము బాగా పాడల ప్రమాణములు అగిపోయింది. క్లాస్ ఫర్మ హారను ఓవ గాలిలోనున్నది. సముద్రములో ప్రమాణము చేయుటకు భయములేదని తెలియగానే ఆయోజనం తీసుకు వచ్చును. క్లాసు మెతనను అనుసరించు ఎమ్మెను మంచివేసింది. దానికిబదులుగా మరెముక క్లాసుస్థిమరు అక్టోబరు నెల మధ్యకాలములో నీరేవులనుండి బయలుదేరును. బ్రిటిషు యిండియావారి 'చుప్రా' ఓడగూడ అక్టోబరు నెలలో నిచటికి రావచ్చునగాని శిశ్చయముగా చెప్పటకు వీలులేదు.

దిగుమతులు.

తానులు. సెప్టెంబరు 22-వ తేదీని ఎమ్మెను గంధర గోళము చేయుటవలన బజారులో వర్తకనియము పూర్తిగా చెడినది. ఈమధ్యకాలములో చెన్నపురినుండి జనులు చాలమంది లేచిపోయిరి. వర్తకులుగూడ తమకొట్టిన మూసివేసి సరకులను పొరుగుగ్రామ తీసికొనిపోయిరి. బజారులలో కొనువారులేరు. ఇతర ప్రదేశములనుండి సరకులను పంపుదని వ్రాయువారు గూడ కనబడుటలేదు. నూలు: ఈపక్షములో బజారుధరలలో మార్పుమియునలేదు. విడుదలలేక పోవుటచే ధరలికను గూడ మందమయిస్తే భావింపవలెను. తోచిన ధరలను చెప్పచున్నారు.

లోహములు.

ఇనుము రెండవరకము రెల్లియను యినుము మట్టముగల ఉక్కుకడ్డీలు 500 పానలయెత్తుగల ఫుట్టికి వెల 22 మొదలు 25 రూపాయలు. స్టీలుదేశపు యినుమట్టలు ఫుట్టి 50 మొదలు 55 రేకులు-ఉక్కు-రేకులు 2-5, ఫుట్టి 27 మొదలు 28 వరకు డిటో 6-9, ఫుట్టి 3. డిటో 10-13 ఫుట్టి 85 పీపాకట్ట యినుము. ఫుట్టి 80, వుక్కు-తీగెలుపుట్టి 80 అప్రకొణపు వుక్కు-పుట్టి 22-24, తుత్తివాగపురేకులు ఫుట్టి 150) చుట్ట కడ్డీలు రెండు నెంబరు బెలిజయం మేకులకు పనికివచ్చు పూచ లు, ఫుట్టి 26-28; స్టీలుదవి ఫుట్టి 45-50; ఇత్తడిరేకులు ఫుట్టి 240. చొప్పున ధరనిలువపడియున్నది; బజారులో అమ్మకము లేన, కొనువారులేరు. రాగిరేకులు మార్పులేవు. ధర 230 రూపాయలు చెప్పచున్నారు. పంచదార వెనుకటికంటె నిప్పుడు ధర బాగుగా నిలిచియున్నది. సెప్టెంబరు 28 ని బావా తెలుపు 27 రూపాయలు చెప్పిరి. పిర్లాల్ ఓడలో 1400 టన్నుల పంచదారమరల వచ్చుటచే ధరకొంచెము తగ్గవచ్చును. సిమెంటునున్నం వెనుకటికన్న వ్యాపారము బాగుగా పాగుచున్నది. ఆసోషియేటెడ్ సిమెంటు మాన్యుఫాక్చరర్సు లిమిటెడ్ వారి షిల్లింగము మార్కు సిమెంటు పీపారు 10 మొదలు 12-వరకు బర్మము మార్కు రు 11 లు బ్రిటిషు పోర్టు లాండు సిమెంటు మాన్యుఫాక్చరర్సు లిమిటెడ్ పీమార్కు రు 11 లు కాంటి నెంటులు జర్మను సెమెంటు మార్కు రు 10-8-0 లు కాంటి నెంటులు రెల్లియం - సరకు నిలువలేదు. మదరాసు ఎలజను మార్కు రు 10 లు.

ఎగుమతులు.

ప్రత్తి బొంబాయి ప్రాంతములో రు 115 ల వంతున కొద్దిగా తేరములు జరిగినవి. కాకినాడ ప్రత్తి 118 రూపాయల చొప్పున కొందరడిగిరి. గింజడిసిన ప్రత్తికి 125 మొదలు 130 వరకును అమ్మకము చేయువారు చెప్పచున్నారు. చక్కచేసిన చర్మములు మేకతోళ్లు ఆమెరికావారు అడుగుచున్నారుగాని ఎగుమతులకు నోడలులేనందున వ్యాపారము కొద్దిగా నున్నది. తోళ్లు వెనుకటి ధరలప్రకారము కొన్ని బంగీలు క్రయమైనవి. చక్కచేసిన గొడ్డుచర్మములు సరకుల ఎగుమతికి వీలులేనందున ధరలు తగ్గినవి. తక్కువధరలమీద సాధారణముగ సరకు విడుదలచుచున్నది. గింజలు, ఆముదాలు ఇతర గింజలు వ్యాపారము వెనుకటిస్థితియందే యున్నది. ఆముదముధర కలిచియున్నది. కరక్కాయలను యూరోపు నకు ఎగుమతిచేయుటకు ఓడమీద అప్పగింతకు రు 12-5-0 ల వంతున కొద్దిగ వ్యాపారము జరిగినదిగాని ఆధర పెట్టికొనుటకు కొనుబడిదారులకు యిష్టములేదు. వేరుసెనగపప్పు అమ్మకము వెనుకటివలెనే యున్నది. ధరలుగూడ నిలిచియున్నవి.

కొలంబో, ధరలు పెరగుట.

యుద్ధము ప్రారంభమైన తరువాత పెరిగిన ధరలను గూర్చి విచారించగ నిలువ తెలియుచున్నది. కరగనాయిలు లో యుద్ధారంభమునకు వెనుకటికన్న నిప్పుడు ధర లధిక

ముగ పెరిగియుండలేదు. కోలిమార్కు పెట్టె 7-5-0 మొదలు 7-6-0 వరకును డబ్బా 8-10-0 మొదలు 8-12-0 వరకును మార్కు పెట్టె 7-8-0 చొప్పునను డబ్బా 8-12-0 8-14-0 చొప్పునను అమ్మకముచున్నది. రెండు నెలల క్రితము ధరలుటలనే యుండెను గాని నెలకోజాల క్రితము ధరలు కొద్దిగా మరుకై మాల క్రిగింది. పాలడబ్బా ధరలు నూటికి 15 రెట్లు మొదలు 20 రెట్లవరకును పెరిగినది. గొల్లదాని మార్కు. గల పాలడబ్బా వెనుక 5 అణాలు వెలగలిగియుండ మొన్న మొన్నటిదాక 6 అణాలక ముచ్చుచుండిరి. 48 టిన్నుల గల పెట్టె, వెనుక 20 రూపాయలకు దొరుకుచుండెడిది. యిప్పుడది 28 రూపాయలకు గాని దొరుకుటలేదు.

చవకపారుసబ్బు కడ్డీలకుగూడ ధర పెరిగినది. వెనుక 40 కడ్డీలుగల పెట్టెను 12-4-0 కమ్ముచుండిరి. యిప్పుడు రు 13-8-0 కమ్ముచున్నారు. దేశీయులు కీ సబ్బులేకపోయినను ప్రమాదము లేదుగావున దీనికి ధర పెరిగినది వారికి నష్టములేదు.

కొవ్వొత్తులకుగూడ కొంతధర పెరిగినది. వెనుక 0-8-9 కి అమ్మకము కొవ్వొత్తులకట్ట యిప్పుడు పావలా కమ్ముచున్నారు. నెలకోజాలక్రితము రు 6-8-0 కమ్ముచున్న పెట్టె యిప్పుడు 7-8-0 కమ్ముచున్నారు.

బండపెట్టెకు వేయుటకు యితర గానుగ పిండులతో నువ్వుల గానుగపిండినికూడ కలుపుచుండును. ఇప్పుడు నువ్వులపిండి ధర హెచ్చుటవలన పీదలకు కొంతబాధకలిగినది. 525 పానలు గల ఫుట్టికి వెనుక రు 32 లు ధరయుండెను. ఇప్పుడు రు 36 లు ధరకలదు. బండివారు సాధారణముగా హెండ్రెనువైటు ఎత్తు గలపిండిని ఒక్కొక్కసారి కొనుచుండురు. ఇధివరకు హెండ్రెనువైటు ధర 6-8-0 మొదలు రు 7-0 0 వరకునుండెను. ఇప్పుడు రు 8-4-0 వరకు నమ్ముచున్నది. కొన్ని కొబ్బరి ధర చాలతగ్గిపోవుటచే యితర గానుగపిండధర తగ్గియుండవలెను.

బొంబాయిలో యుద్ధమువలన దున్నపోతులు గేడెలు ఎత్తు ఆవులు మొదలగువానియొక్క చక్కచేయని చర్మములలో వ్యాపారమేమియును జరుగలేదు. కణజుచర్మములు నిలువలేవు. చక్కచేసిన గొడ్డుచర్మములు, చెన్నపురిలో 61, 178 బొంబాయిలో 15,680 వేలమువేయబడినవి. బలువై న వానికిని మరింతబలువైనవానికిని విడుదల విస్తారముగా నున్నది. పానునకు 1½ పెన్నులు 2 పెన్నులు బయన యిచ్చుచున్నారు.

చక్కచేసిన యితరచర్మములు చెన్నపురినుండి క్లాసు మెకింట్లోపులో 90 వేలముచ్చినవి. జూలై నెలలో వేలమువేయబడిన సరకుగాక 2,500,000 నిలువయున్నవి. 5వ అక్టోబరున మేక చర్మములు 420 వేలును, గొల్లచర్మములు 295 వేలును చిల్లరగా నమ్ముచుదును.

మేకచర్మములు—ఉప్పునీళ్లలో నానవేసినవి. ఉప్పు చల్లి యెండబెట్టినవి. ఊరక ఎండబెట్టినవి. 20వ తేదీ వేలములో ఎవరును అడుగలేదు. వుప్పుచల్లి యెండబెట్టిన సామాన్యమగు వెడల్పుగల కరాచి చర్మములు కొన్ని పానుకు ½ పెన్ను చొప్పున విక్రయింపబడినవి. మందము. లేడి చర్మములు. తక్కువ ధరల కడుగుచున్నారు.

డివిడిచెక్క—కొనుబడి విస్తారముగా నున్నది. చెన్నపురి చెక్క 340 బస్తాలు టన్ను 11 పానులు చొప్పున ఎక్ నెత్తుకొని పోవుచున్నారు.

కరక్కాయలు. ధర నిలబడివున్నది. విడుదల తక్కువగానున్నది. కొవ్వొ ఆడిగేవారులేరు.

చీనా జాతీయ వాదులు.

III

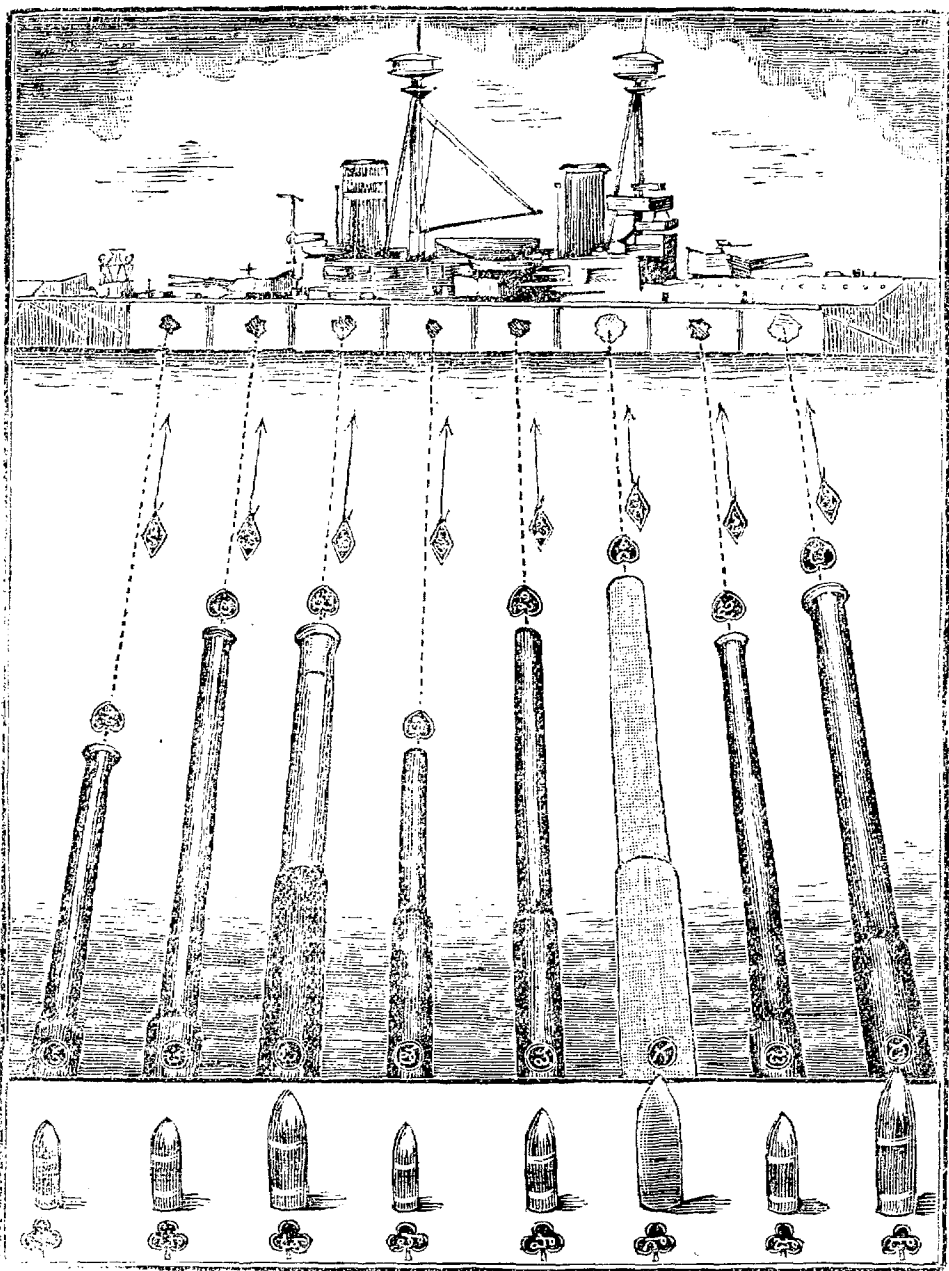
కంగో పట్టణమును కొల్లగొట్టిన విషయములు కొన్ని తెలిసి కొనుటవలన నతని నైనికుల యుద్ధ క్రమము మనకు బాగుగా తెలియును. కంగోపట్టణమున 100,000 మంది ప్రజలున్నారు. వైటు వుల్లు దోచుకొనుటకు వచ్చుచున్నాడని ముందుగానే అధికారులకు తెలిసినందున వారు పట్టణ ప్రాకార కుడ్యమున ఫిరంగుల నవర్పించి సిద్ధముగ నుండిరి. వైటు వుల్లు గూడపట్టణములోని అధికారులకుతీసి పోవువాడుగాడు. అతడాపట్టణమును ముట్టడించుటకు కొంతకాలము ముందుగానే యచటికి గూఢచారుల సంపియుండెను. వారందరను పట్టణములోనేయుండిరి. అతని ప్రధానవైద్యములు ప్రాకారకుడ్యమును సమీపించి వెలుపలనుండి తుపాకులను కాల్పుసరికాగురుకు తెలిసికొని అదివరకే లోపలనున్న యతనినైనికులు గూడతోపలనుండి తుపాకులను కాల్పుసాగిరి. అధ్వనినినగానే కలవరముకలిగెను. లోపల కేయండ్లు తగులబడుటయు తుపా

కులు ప్రాగుటయును, చాచిపట్టణములోని నైనికులును రక్షక భటులును గలసి కలవరము కలిగించి యసహాయులుగానున్న తమవైటుచున్నారని ప్రాకారకుడ్య సంగతులను తలంచిరి. ఈరీతి వాదించగలవాడు పట్టణమున జొరబడకమునుపే యెందరో వాడులేరి. "వైటు వుల్లు పట్టణమున ప్రవేశించినాడు ధనికుల నతడువధించును బీదలనుసంగక్షించును మీరందరిండ్లలోనికి బోయితులుపులు మూసికొనుదని" వైటు వుల్లు పట్టణము ప్రవేశించినంతనే పట్టణమందంతటను చాటింపుచేసిరి. భాకులందరునుగూడ చింపిరిగుడ్డలును కట్టుకొని బీదల యిండ్లలో దాగియుండిరి. పిమ్మట వైటు వుల్లు నైనికులు పట్టణమందు ప్రవేశించి తుపాకులను కాల్పుచు గాజుమ్మములయందు బారులు దీర్చి నడిచి పోవుచుండిరి. వైటు వుల్లు నైనికుల కిటు లాజ్ఞాపించెను. "మిమ్ముల నెదిరించు వారుందరిని చంపుడు. నైనక వేషధారుల నందరిని చంపుడు. ధనికులనందరిని చంపుడు. ఊల్లు బట్టలు కట్టుకొనిన వారందరును ధనికులే వారిసందరిని చంపుడు. మిమ్ములనుచూచి దాగుకొనినవారిసందరిని చంపుడు. చేతనాయుధముగానిచిన్న కట్టుముక్కనైన గాని కలవారిసందరిని చంపుడు. పారిపోవు వారిసందరిని చంపుడు. అని యితడాజ్ఞాపించెను. అతని యాజ్ఞల ననుసరించి యీనాడా పట్టణమున వేయిమందిచంపబడిరి. విదేశీయులనుదేశీయకై ప్రవులను వారు బాధింపలేదు. తమయిండ్లలో ప్రభు నైనికులనుదాచినవారిసందరిని పట్టుదలతోపట్టిచంపిరి. అట్టిఇండ్లలో ఒక్కరినిగూడ బ్రతుకనీయకుండచంపి వారియిండ్లనున్న టిని తగులబెట్టిరి. వారు దొరకినంత మందు గుండును దొరకినన్ని తుపాకులను పట్టుకొనిపోయిరి. నగదును నోట్లను బీదలకు వెదచల్లిరి. బీదవారిలో నెవరైన తక్కినవారితో వెనుగులాడి యెక్కువసామ్యము పోగుచేయ సాగినచో నట్టివారి నందరిని కాల్చి చంపిరి. ధనికులుండ గూడదు. అందరును సమానులుగానుండవలెననునది (సోషలిజము) మా యాశయమనివారు వెల్లడి చేసిరి. ధనికుల యిండ్లు బొక్కసములు దోచుకొనిరి. గొప్పగొప్ప వర్తకులను పట్టుకొని భయపెట్టి వారివలన గొప్ప మొత్తములను పుచ్చుకొనిరి. ఆపట్టణమందలి యున్నత న్యాయాధిపతి (మేయరు) మిద్దెమీదకెక్కి గడ్డిలోదూరి యచట తన యధికార లాంఛనప్రత్యములను దాచి ద్వారపాలకునివలె లికారివేషము వేసికొని గుమ్ముకుకడ నిలువబడియుండెను. జాతీయనైనికులు పరిచారకులను బాధింపరు గాన మేయరు ప్రాణములు దక్కినది. మేజిస్ట్రేటుగూడ దూకిపోవుచుండగ నతనిని వారు పట్టుకొనిరి. నేను బడిపంతులనిని యతడనినను యేకారణముననో వారు విశ్వసించలేదు. అతడులోపల విలువగల ఉల్లుకుడిలిసిని తొడుగుకొని యుండెను. దానిని వారుచూచిరి. బీద బడిపంతులకు యంతవిలువగలకుడిలిని యెందులకు తీసివేయుమని వారది ఒలవంతమున నూడ దీయగా దాని జేబులోనుండి యతని యధికారముద్ర క్రిందబడినది. దానినిచూడగానే వారతనినిపోల్చి ముక్కలుముక్కలుగా నరికివేసిరి. అంతటితో కనీసీరక కిరసనాయిలుపోసి యతని శరీరమును తగులబెట్టిరి. అంతకుపూర్వము మేజిస్ట్రేటు దొంగల రాకవిని "పట్టణమును రక్షించుటకు కి జుట్టుదళములను పంపించినాము." అను తంలిని వైయధికారు లిచ్చినట్లువ్రాసి తనకు పంపుమని తంత్రికార్యాలయలేఖకునికిరహస్యముగ వ్రాసి తెప్పించుకొని యావార్తను పట్టణమున చాటింపించెను. బంది పోటు లాసంగతి వినియుండిరి. కాన న చటనిలువకుండ వెంటనే వెడలిపోయిరి.

"యూనుషికాయి ద్రోహి. నేనప్రజాపరిపాలనను స్థాపించుట కీవైద్యమును సమకూర్చి దండయాత్రలు చేయుచున్నాను. నీయన్నాపట్టణము నాకు లొంగినవెంటనే న్యాయ పరిపాలనమును కఠినముగ కొనసాగించెదను. అని ప్రకటనపులికలను వ్రాయించి పెన్సివర్గజాలలోని పట్టణములకన్నిటికిని వైటు వుల్లు పంపించెను. నాన్సిగను పట్టణములో జాతీయవాదులధిక ముగనున్నారు. నాన్సిగనుపట్టణ వాసులకు యూనుషికాయి యందు ముదటినుండియు ద్వేషముకలదు. కాననాన్సిగను విషయమున పెకినుభీతినిండుచున్నది. వైటు వుల్లురాయ బారులు నాన్సిగనులోనికి రాగూడదని దొరతనమువారుచేసిన యత్తరవులు న్యాయమైనవి కావని నాన్సిగను ప్రభు లభ్యంతరము చెప్పచున్నారు. ఈబందిపోటుల నణగద్రోవుటకు గొప్ప ప్రయత్నము చేయవలయునని చెప్పటకు యూనుషికాయి చంగు హూనునకాహ్వనమంపెను. ఇప్పుడు 50 వేలమంది దొరతనము వారి నైనికులు బందిపోటులను నలంకృతల చుట్టుముట్టు యున్నారనిరూటరు వ్రాయుచున్నాడు. చీనాలో వార్తలు త్వరగ తెలియుటకును, ప్రయాణములు శీఘ్రముగ జరుగుటకును సౌకర్యములు తక్కువ. ప్రభుత్వముసరిలేదని ప్రజలు విముఖులై యున్నారు. పలుకుబడిలేని యాప్రభుత్వమునతోలిగించుటకు

యధపుటోడలలోననుర్బుబను పెద్దఫిరంగులను, వాటివేగమును, గుండ్లను, దిగెడిలోతు తెలుపు పటము.

(క) 12 అంగుళములు, తీగెచుట్టగల ఆంగ్ల ఫిరంగి (కా) గుండుబరువు 850 రతులు (కి) 47,000 అడుగులటన్నుల బలము (కీ) 3000 గజముల దూరముపోయి 11½ అంగుళముల రంధ్రమును ఉక్కురేకునందు చేయును.

(చ) 12 అంగుళములు, తీగెచుట్టగల ఆంగ్ల ఫిరంగి (చా) గుండుబరువు 950 రతులు (చి) 52,000 అడుగుల టన్నులబలము (చీ) 10,000 గజముల దూరముపోయి 9 అంగుళముల రంధ్రమును ఉక్కురేకునందు చేయును.

(ట) 13½ అంగుళములు, తీగెచుట్టగల ఆంగ్ల ఫిరంగి (టా) గుండుబరువు 1250 రతులు, (టి) 57,000 అడుగుల టన్నులబలము, (టీ) 3000 గజములదూరము పోయి 11 అంగుళములలోతు ఉక్కురేకునందు దిగును.

(త) 11 అంగుళములు జర్మను ఫిరంగి, (తా) గుండుబరువు 760 రతులు (తి) 42,500 అడుగుల టన్నుల బరువు (తీ) 10,000 గజములుపోయి 8½ అంగుళముల లోతు ఉక్కురేకునందు దిగును.

(వ) 12 అంగుళములు జర్మను ఫిరంగి (పా) గుండుబరువు 980, (పి) 55,000 అడుగుల టన్నుల బరువు (పీ) పని సరిగా తెలియదు.

(గ) 14 అంగుళముల జర్మను ఫిరంగి. మిగిలిన సంగతులేమియును తెలియవు.

(జ) 12 అంగుళములు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు (జా) గుండుబరువు 850 (జి) 52,000 అడుగుల టన్నుల బరువు (జీ) 9000 గజములదూరము పోయి 11 అంగుళములలోతు ఉక్కురేకునందు దిగును.

(ఙ) 14 అంగుళములు అమెరికా ఫిరంగి (ఙా) గుండుబరువు 1400 రతులు (ఙి) 65,600 అడుగుల టన్నుల బరువు (ఙీ) తెలియదు.

తెలుపులు యీ ప్రయత్నము చేయుచున్నాడు. దొంగ పోటు యుద్ధమున నతడు సమర్థుడు. సాహసము గలవాడు. వైరివలంధరు నతని కలన కేర్పబడి గడిదేరియ్యారు. తెగించియున్న వారిని నిరోధించుట సులభసాధ్యముగా కాన్యము కాదు. ఈ యుద్ధమున చంగుపోయిన కపటయుము కలిగినవో చీనావారా బాలగోపాలమునుగూడ నీ హులప్పే వీరునికి పాదాకాతులగుట నిశ్చయము. ఆకార్యము కొంచెమాలస్యముగనో శీఘ్రముగనో జరుగుట నిశ్చయమని యొక విద్యార్థి చీనావిషయములనుగూర్చి వ్రాసెను.

ఆంధ్రేయనగరము.

అభేద్యముగకొట.

దెలిజయసుల యుద్ధనేనలు వెనుకదగి ఏనగరమునకుపోయినో అట్టి ఆంధ్రేయనగరము యీసమద్రమున సన్నిహితమును చతురంగపాళియందు ప్రధానస్థానమయ్యెను. జాతీయసంరక్షణమనకు దెలిజయసుల లాభించిన యేర్పాటులలో ఆంధ్రేయ ముఖద్వారమువంటిదగుటచే నది యభేద్యముగ

నండి తీరవలెను. అచట జరుగవలసిన ఏర్పాటులన్నియును పూర్తికాలేదని తెలియుటచే నుండితీరవలెనని నేను వ్రాసి యుంటిని. ఇప్పటికైనను శత్రువైద్యములు స్థావరమేర్పరుచుకొని కొంతకాలము నిలవచేసి ముట్టడించినవో కొంతకాలము నకు లొంగిన లొంగునెచుగాని ప్రస్తుతమాకొట యోధజనా సాధ్యమనియే చెప్పవలెను. జర్మనులెటుల నిలవచేసి ముట్టడించుకొనితిరా లేదు.

దెలిజయసుల వైద్యములన్నియునుగూడ నచట సమావేశమై నను గూడ సరి పోవు నట్లుగ ఆంధ్రేయనగరమును పరిసర ప్రదేశమునుగూడ నొక గొప్పకైదుముగ నొన్నబడికడములు మొదలగు సంగతల సాధనములను గలిగి బలీయముగ నొనర్పబడియున్నది. 20 కోట్లను విశాలములను సుస్థిరములగు ననేకకట్టడములును మూడువరుసలుగ నాపట్టణము చుట్టును పెట్టనిప్రాకారము లైయున్నవి. నామూరుకొటలను కట్టించిన జనరలుబ్రయల్పాటను మిలటరీయింజనీరుగా రేర్పరచిన నూతనశాస్త్రీయ పద్ధతులననుసరించియే యీపట్టణముచుట్టునను కొట్లుగూడ కట్టబడియున్నవి. వానిలో మొదటివరుసలోని కొట్లుచాల బలీయముగ కట్టబడియున్నవి.

లీజిఫోఫోల్పి చూచుట.

పట్టణమునకు పోవుప్రతిమార్గమునొకకోట సంగతీయచున్నది. ఆకోటలు సేమగచ్చు కట్టబడియున్నవి. వీనిగోడల మీద నుక్కు గోపురములలో పోట్టి ఫిరంగులును చురుకుగా క్రేలు ఫిరంగులును, అమర్చబడియున్నవి. సుస్థిరములగు కట్టడముల నొకదానితో నొకదానిని కలుపుచు మధ్యమధ్య తీగచిక్కుపుగోడలను, కదాతుల కందకములును, యుద్ధపు ఫిరంగులదిమ్మలును, మరి యితర సంగ్రాహక రణములను విస్తారముగ నమర్చబడియున్నవి. వీనిని సంగతీయచుటకు తగినంత రక్షకబలము విశేషముగ లోపలనున్నది. కాన లీజిఫోఫోల్పిని ఆంధ్రేయలో వైరులీప్రాకారముల మధ్యనుండియు వెనుకనుండియు చొరబడుట కేవల మసంభవము.

ప్రకృతివైచిత్ర్యమునుగూడలీజిఫోఫోల్పి ఆంధ్రేయలో సంగతీయల కనుకూలమైనవిగా నున్నవి. ఇది ఆంధ్రేయనగరము మరెయొక ఆధిక్యత పరిసరభూమిచిట్టచివే దట్టముయ్యుండలేదు. నడమ నడమ మెరకపల్లములును లేవు. ప్రదేశముంతయును సమానముగ నెత్తులో విశాలముగనున్నది. కాన జలప్రవాహమును దెలియవలె ప్రవహింపచేసినవో పగురుకు కొటను సమీపింప నవకాశము కలుగకుండునంతలోతుగా నీరు పారుచుండును.

ఇటుల బలవత్తముగ ప్రాకారముచే ముగతీయముగ ప్రదేశము 60 మైళ్లు చుట్టుకొలతకు కలిగియున్నది. ఫిరంగుల బారు లెంతదూరముగరకు పోవునో ఆదూరమునుగూడ విచారించినవో చుట్టుకొలత యొక విధముగనే యుండును. కాన నీకోటను ముట్టడించుటకు గొప్పవైద్య మనసరము. అధమపక్షము లక్షునుండియైన నుండినగాని నిరపాయపథములందు మాత్రమైన ముట్టడిచేయుట కనువుపడదు.

రెండువైపులను ప్రాకారములులేవు.

ఆంధ్రేయకొటకు నుత్తరభాగమునను వాయవ్యదిశను దచ్చివారి యనుమతిలేకుండ నాప్రక్కలను మానివేయుటకు వీలులేదు. క్రిటిఫునేనలు పెల్లుకానలుప్రక్కనున్న సమద్రమున యాజమాన్యమును వహించి యుండునంతవరకును దెలియవల కాసమద్రమార్గము నిరోధముగనే యుండును. కాన ఆంధ్రేయనగరము ముట్టడించి ఆహారపదార్థములు దొరకకుండచేయుట కవకాశములేదు. వారికి సమద్రమార్గమున తినుబండారసరకులు, ఆయుధములు మందుగుండు సామానులు మొదలగు నన్నియును వచ్చుచునేయుండును.

సమ్మితిరవలసిన సంగితి.

జర్మనువైద్యగ్రామమునకు ప్రక్కనే ఆంధ్రేయనగరమున్నది. ఆంధ్రేయలోననే గాకున్న ఆంధ్రేయప్రాకార మధ్యమున 100,000 మంది వీరగ్రాములగు భటులు శత్రువులను ముట్టడించి పరాజితుల నొనర్చుటకు తగినసమయమును నిశ్చించుచు సిద్ధముగనున్నారు. దెలిజయసుల నుత్తరభాగమున జర్మనులకేమి తట్టింప నున్నను ఆంధ్రేయ మాత్రము వారికి ప్రక్కలో బలైయుగనున్నది. జర్మనులవైరివలకు పాలికలవు బరాజయము తట్టించినవో వారివైద్యములను పూర్తిగా ధ్వంసముచేయుటలో ఆంధ్రేయగూడ నొకచే పోటు పోడువక మానదు.

జర్మనువైద్య నికహాయిలకొకవారమునకు గావలసిన యాహార పదార్థముల వివరము:— కొట్టెలు 6,01,80,000, మాంసము 1,60,30,000, బంగారము 12,03,80,000, చక్కెర 18,65,000, కాఫీ 20,09,000 ఉప్పు 20,09,000 రతులు. వారు త్రాగెడి నీరు సారాయిబుడ్ల సంఖ్య విశేషముగ నుండును.

ప్రస్తుతము దెలిజయసుల రాజధానిగనున్న ఆంధ్రేయనగరము వర్తకవాణిజ్యములకు సంపదలకు ప్రసిద్ధికెక్కినది. ఆనగరము దుగ్ధాశయిచేతను గట్టించబడుచున్నది. నగరము విశేషముగా మెరుకటవలన మొదటను నిర్దేశించి నలులు దుగ్ధనిర్మాణ మేర్పడలేదు. ఇప్పుడు జర్మనులు 15 మైళ్ల దూరము పోగల పెద్ద ఫిరంగులను నమర్చి పట్టణమును ముట్టడించుచున్నారు.

ఇప్పుడు పడమటి రంగమునందు యుద్ధము కొటపట్టుక నున్న ఆంధ్రేయదేశము శ్రాంతి సరిపాద్యనందు గల జర్మనుదేశము. మొదటనిది పరాముల దేశముగ నుండెడిది. అదేశమునందు జర్మనులు పరాములు సరిసమానముగ నున్నను, పరాములవై శధిమాన మధికము. 1870 సం॥ నకు జర్మనుల స్వాధీనమైనది. జనల కిప్పటికిని పరాములపక్ష పాలిమోలేదు. వానిని తిరిగి శ్రాంతి రాజ్యమునందు చేర్చుట పరాముల యశయము.

ఆంధ్రవత్సక.

ఆంధ్రనామ సం॥ అక్టోబరు 3-వ తేది శని వారము

శనివారము

మిత్రుల ప్రయత్నములు

గీతాశాసనమును సవరించుటయు వాలంటీరుపద్ధతిని నెలకొల్పుటయు వైనికోగ్స్టోగములకు హైందవుల నియమించుటయు ననునవి రాజకీయ దూరదృష్టియే యొద్దైనయెడల మహాఫలము గలుగగలదని నూచించియున్నారు. ఆంగ్లభూమిమందు రాజకీయాపరాధులను మన్నించి వదలినయట్లే యీభూమియందును వదలుట శ్రేయస్కరము కాగలదనియు వచించియున్నారు. ఈవిషయము లెల్లయు ప్రభుత్వమువారు గమనింపదగినవేయని మేమిదివరకే తెలియచేసికొనియున్నాము కాని వీనివిషయమును పట్టుదలతో నెక్కు చుండినయెడల ఇప్పుడిట్టి లో ప్రభుత్వమువారి కననసరమగు దృష్టి సూచనమునకు కారణమగునని యొచియు మనము చూపదగినభక్తి విశ్వాసములు గాని శాంతి ప్రేరణములుగాని వీనిపై నాధారపడియుండునవి కావని స్ఫుటముగా తెలియజేయువారమయ్యెను హైందవవారాపత్రకలధర్మ మిప్పుడు వీనివిషయమున పనిబూనుట కాదని దలంచి సామాన్యదైనిక జీవనాధారవిషయములనును రుతర వివాదవిరహితవిషయములను మాత్రమే చక్కకు దెచ్చుట సమంజసమను సిద్ధాంతమునగీకరించినాము. కానిసామాన్యసంరక్షణకయి సామాన్యబలమునకయి సామాన్యజ్యోతుమునకయి మనలోపములను గొన్నిటిని నివారించుట యత్యవసరమని దినదినమును క్రమక్రమాభివృద్ధినందు విశ్వాసముతో తలంచుట కారంభించియుండు నాంగ్లమిత్రు లీతరుణమున నాంగ్లప్రజకు మనలోపములను నచ్చజెప్పి యాదేశమున జరుగవలసిన సంస్కారములను మనమున కెక్కునట్లు ప్రదర్శించి సంపూర్ణ విశ్వాసమును భక్తిని ఉత్సాహమును భారతభూమి చూపుచుండుట ఆభూమి యాంగ్ల ప్రభుత్వమునలన లోపవిరహితవైకుంఠమైనదానివలన గాక ఆభూమియందలి ప్రజలధర్మాసక్తిచే ననుటను వ్యక్తముచేయుట మనసామాన్యపరిణామ ప్రక్రమమున ముఖ్యాంగమనియే నమ్ముచున్నాము. అందుచే నట్టి స్నేహితులకు హైందవప్రజాపరముగ మనఃపూర్వకాభివందనము లొనర్చుట మాధర్మము. హైందవభూమిపై అపారకారము పొడనూపియుండు నీసందర్భమున పరమమిత్రులగు వెడ్డకుబరనువంటి మహాశయులు చేయగల మేలునకు నిజముగా మితిపెట్టజాలము. అట్టివారి ప్రయత్నము లన్నియును సఫలములయి మనయభివృద్ధియు సామాన్యాభివృద్ధియు పూర్ణముగా నెడగూకయని సర్వనియామకుని ప్రార్థించుచున్నాము.

వీనిను ప్రాంతయుద్ధమున కడపటి యవస్థ ప్రారంభమయినట్లు సూచనలు కానవచ్చుచున్నవి. ఆంగ్ల నౌకల ఫిరంగులను మహాత్తరమయినవానిని మూటినిగొని నచ్చి వెకోను పట్టామువద్ద శత్రువులపై ఉపయోగించివారి ఫిరంగులవరుసను పాడుచేసినారు. 4000 జర్మను వైనికులు మేమిదివరకు యుద్ధము దట్టమగుచున్నదని వర్ణించిన నోయను ప్రాంతమందలి లాసిగ్నియను స్థానముకడనుండు గనులలో చిక్కుకొని మిత్రమండలివారి గుంజవర్షములకును బాంబువర్షములకును లోనైనారు. వారి స్థితి దక్షిణాఫ్రికాయుద్ధమున పార్డిబర్గవద్ద తుట్టతుడకు చిక్కుకొనిన క్రాంతినాయకుని స్థితిని పోలియున్నదని పారిసునందభిప్రాయము కలదు. ఎట్లయినను నీనాగ్నివేల జనమునులోబడకతప్పదు. వీరికి నుత్తరభాగమున కొంతదూరములో రాయ్ అను స్థానమున జర్మనులు మిత్రమండలివైస్యములపైబడి తిరస్కృతులయినారు. ఆగ్నేయ ప్రాంతములోమిత్రమండలివారు కొంతకుకొంతవిజయము కాంచినారు. మ్యూజనదీప్రాంతమందలిపోరాటము

నుగురించి ఒకజర్మనుపత్రిక ఫ్రెంచివైస్యములశక్తిని నిలకడను ప్రశంసించుచు ఫ్రెంచివారిలో హోమసుల భాసాధ్యమనినవారి కిది తగిన శృంగభాగమనుచున్నది. కాని బలవత్తుడుగు శత్రువుతో బోరుటకీర్తిదాయకమను నోదార్పకొనుచున్నది. ఈయభిప్రాయమును వినినప్పుడు ఫ్రెంచివైస్యమునుక్షుద్రవస్తువువై శ్రోక్కుకొనిపోండని తనవైస్యములకు నుత్తరువిచ్చిన జగ్గుచుచక్రవర్తి ఏమనునో! ఏమనకలదు. జర్మనువైస్యములు ప్రాంసునువదలి బెల్జియములో ఆంటువర్పులీజు లు క్లెంబర్గులవరుసను నిలువజూచుచున్నారటగా! మ్యూజనదీపైగివెట్టునుండి నామూరువరకును వైదువంజెనలు కట్టబడినవి. బలమగు కోటలు బ్రుస్సెల్స్ చుట్టును గట్టుచునే ఆ పట్టణములోని ప్రజితలు సందరి ను మరియొకచోటికి జర్మనులు పంపివేసికొను చున్నారు. ఎన్నిసాహసములు చేసియైనను ఆంటువర్పును కొనజూచుచున్నారు. కాని సాహసములు సాగుచుండుటలేదు. ఆంటువర్పులోని యొక కోటను బట్టుకొన బ్రయత్నించి ఫెరారుముగాబోరి మిక్కిలి వ్యధలంది నష్టములుపడి వెనుకకు మరల్చబడినారు. ఎన్నో యొకభర్మను ఉత్తమకులజాడు బెల్జియనులచేతికి ఖయిదీగ దొరకినట్లు తెలియుచున్నది. జర్మనులు ఖయిదీలను మారుకొందునని యుప్రక్రమించినను బెల్జియను లోపలకొనినవారు కారట. మలీన్సు విషయమునగూడ జర్మనులు మిక్కిలి దుర్దశలపడువారైనారు. బెల్జియను వారాపురమును జర్మనులనుండి ఓసికొనిరిని నిన్నువాసితిమి. అదిమరల జర్మను లాక్రమించుకొనినారని నేడు ప్రచయనలసియున్నది. కాని దానిని బెల్జియనులు సులభముగా వదలిపెట్టలేదు. బయట జేరి దానిని తాకి యుద్ధమొనర్చినారు. రమ్స్టెట్ అనుస్థానమునకు దక్షిణమున రెండున్నరగంటలకాలము మహాసమరమొనరినయి జర్మనులనేక కళేబరములను ననేకుల ప్రజితలను వదలి దిక్కుమొక్కులేక పరువెత్తినారనియు తెలియుచున్నది. రుమ్మావారి మహోగ్ండ కార్యక్రమముచే జర్మనులు తూర్పు ప్రసియా సరిహద్దులను దాటిచేసిన ప్రయత్నములు భగ్గుములయినవి. ఇప్పుడు మరల పశ్చిమపోలంకు సరిహద్దులలో చేరుచున్నారు. అచ్చటను రుమ్మావారు వారియూటలను సాగనిచ్చుటలేదు. ఇక ఆస్ట్రియాప్రభుత్వమువారు భయములేదని యెంత చెప్పుచున్నను ఆస్ట్రియాప్రజ రుమ్మావైస్యములు హంగరీవొచ్చుటనుగురించి మిక్కిలి కలవరపడజొచ్చినదట! ఆస్ట్రియాప్రభుత్వమువారు ఏడియాటిక్కులో నగ్నిగోళములవలన ఇటలీకి నష్టముకలుగకుండ చేయుటకు దగిన ప్రయత్నములన్నియుచేతుమని తెలిపినారట. అట్లుపడిన వారిపై యుద్ధముప్రకటించు కాలము పోయినదిగాదా. కయాచోప్రాంతముల జపాను జర్మనీలకు రెంటికిని కొద్దిగో గొప్పగో నష్టములు కలిగినవి. కాని జర్మనీయవస్థ యైరోపాలో బలహీనమగుటచేత నికముందు తనపనిని నిదానముగా చేసికొందునని జపాను తెలియజేసియున్నది. మన హైందవవైస్యములు ప్రాంసుభూమిపై కాల్డినట్లు తెలియవచ్చినది.

మా పత్రిక ప్రచురణమునకు సిద్ధమగుచుండగా మన హైందవవైస్యములు దిగుటతోడనే అచ్చటి జనులిచ్చిన మహోత్సాహయత స్వాగతమును తత్స్వగతఫలముగ నాంగ్ల వారాపత్రికలు వెల్లిబుచ్చిన భావసంచయమునవర్ణించుచు రూటరు వార్త వచ్చిచేరినది. మన వైస్యములుదిగిన సగరమంతయును వాని రాకకయి చకోరములరీతి నెదురుచూచు చుండెనట. పరుసలుదీరి నీక్కులు, ఘూ

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

అ. క. గార్డును ఖైదుజేయబడిరి.

లండను ఆక్టోబరు 1:— గార్డును ఖైదొందఁబడుటలోని లెక్కవెంటు కన్నలో గార్డును గారు జర్మనీలో ఖైదీగనున్నారని తెలియుచున్నది.

హైందవులసభ.

ఆగాఖానుగారి ప్రసంగము.

గంధీగారు సభాభ్యుత్థులు.

లండను ఆక్టోబరు 1:— హైందవ ఆంజ్యాలెప్పువాలంటీరు కోరువాగలసభయందు నేడు ఘనతపహించిన ఆగాఖానుగారు ప్రసంగించిరి. ఈసభకు గంధీగారు రధ్యతులుగనుండిరి. ఆక్కుడనున్న వారిలో రణరంగమునకు బోవువారిని ఆగాఖానుగారు బహుకరించి యిట్లు చెప్పిరి. నాకుగూడమీలాజేరవలెననియున్నది. నేను మీలో జేరననుట కవకాశములేదు. యుద్ధభటులలో జేరనివో మీలోగూడ తద్దుమాదారుడగా వర్తననియున్నది. చాలకాలమునుండియు మహమ్మదీయ మతస్థుల రక్షకులవలె జర్మనీవారు గనబడజేయుచున్నారు. ఇట్టి దుష్టిబురుగువాడు మనకురక్షకులుగ నుండకుండుటకు దైవ మనుగ్రహించుగాక. గ్రేటుబ్రిటనువారి కవసరముగలిగినప్పుడే ఇండియా జేతము వారు సమయము జూచుకొనవలెనని హైందవవిద్యార్థికుల నమ్మకము. వారు సామ్రాజ్య రక్షణకు వారిసర్వస్వమును ప్రాణములును ధారవోయ నిర్ణయగనున్నారు. ఇండియాజేతములోగల భేదాభిప్రాయములు నశించినవో నీరక్తప్రవాహము వృథాకానెరదు.

ఈకోరువారికి ఆగాఖానుగారు పా 200 ను లాసంగిరి.

ఇంగ్లాండులోని కాయుధముల దిగుమతి.

దల్లికలోజరిగిన కార్యములగూర్చి విచారణసభ

లండను ఆక్టోబరు 1:— ఇంగ్లాండులోని కాయుధము దిగుమతి జేయుటకై జాతీయస్వచ్ఛంద వైనికులు బ్రహుత్త్వించినపుడు జరిగిన కృత్యముల నివారించుటకు నియమింపబడిన రాయల్ కమిషను వారందరు నేకగ్రీవముగ పోలీసువారలను వైనికులు నన్యాయపద్ధతి నుపయోగింప బడినది, రిపోర్టుజేసి యున్నారు. అసిస్టంటు పోలీసు కమిషనరుగారు హారల్ గారేయింతులకు బాధ్యులు. వైనికసాహాయ్య మనవసరముగ నున్నపుడు హారల్ గారి కోరికను చెల్లించినందులకు జనరల్ కిత బర్టగారిని తూడ నుండలించిరి.

ఎయిన్ యుద్ధము.

బ్రిటీషు ఫిరంగులు.

లండను ఆక్టోబరు 1:— “మేన్ చస్టరు డెయిలీ డి స్పాచి” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— మన యుద్ధనావల రాళ్లు, పంజాబీలు, ప్రభువులు మున్నగు బలములు ఆయుధసాధితుల మధ్య స్వప్రభా వికాసములతో నడచుట కారంభించిన వెంటనే నగరప్రజ జూపిన యమందానందము కొంచెమించు మించుగ చిత్తభ్రమ ననుకరించుచుండెను. పువ్వుల వాచలతోను పువ్వుగుళుచ్చ ప్రదానములతోను నాగర ప్రజ నూతనాగత మిత్రవైద్యములను బహుకరించి తమకు సాధ్యమైన ప్రతికిటికీనుండియు ప్రతి డాబా నుండియు ప్రతి మేడనుండియు క్రిక్కిరిసి చూచి కన్నుల పండువోననికొనిరని! ఆంగ్ల పత్రికలు మన వైద్యములరాక స్వేచ్ఛాచరికల్పితమనుటను నొక్కి చెప్పి హైందవదౌడార్యమును భక్తిని ప్రశంసించుచున్నవట. లండను టైముసుంటి పత్రికగూడ మన సంతోషమును ప్రకటించి “మనము బర్మనీనాథిలో పనితీర్చుకొనిన పిదప కాలక్రమముగా హైందవ భూమి సామ్రాజ్య మంత్రాలోచనయందు ఇప్పటి కంటె నెక్కువవిశాలమగుస్థాన మాక్రమించుకొను నట్లు చేసితిరుట మనకు కర్తవ్యము” అని వ్రాయ నారంభించినది. దీనికి పయ్యెనీయరుపత్రిక యేనును నో?మానిష్కా-మ కర్మఫలము నెట్లు త్రిప్పగల్గునో?

మీదనున్న పెద్దపెద్ద ఫిరంగులను మన వైనికాధికారులు ఎయి నుకు ఉత్తముననున్న వెనోసు పట్టణమువద్దకు తీసికొనివెళ్లిరి. కడచినవారము ఎయిను యుద్ధములో ఈ ఫిరంగులు అద్భుత ముగ ఉపయోగించినవి. మనవారు ప్రయోగించిన 5 ఫిరంగి గుండ్లు జర్మనీవారి “బ్యాటరీ”ని ఒకదానిని సంపూర్ణముగ ధ్వంసముచేసినవి. జర్మనులు తాము ఆక్రమించుకొనియున్న ప్రదేశమునుండి, ఏలగున నైన కడలకుండవలెనని మనసేవలై ఫిరంగులను కాల్చిరికాని, మన ఫిరంగులధాటికి-ఆగలేక స్థానములను వదిలి వెళ్లిపోవలసినవాడైరి.

ఎరల్ రాబర్టునుగారు

లండను ఆక్టోబరు 2:— తమ జన్మనివ సందర్భమున ఆఫిసరించిన వారికి సమాధానమిచ్చుచు ఎరల్ రాబర్టును గారిట్లు కేలించిరి:— బ్రిటీషు సేనలు వారు అమితమగుగర్వము కలిగించుచున్నవి. ఇదివరకెన్నడు, ఈసేనలు ఇప్పుడు పోరినంత చక్కగా పోరియుండలేదు.

ఆంగ్లేయ వైమానికులు.

లండను ఆక్టోబరు 2:— ఆంగ్లేయ వైమానికులెంతకౌ పనిజేసి, జర్మను సేనలండిన ప్రదేశములను గురించి ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచిసేనల వారికి తెలియజేయుచున్నారు.

బ్రిటీషు పెర్సఫిరంగులు.

కలకత్తా ఆక్టోబరు 2:— పేట్టుమానుపత్రిక క్రింది వార్తవచ్చినది:— ఎయినుకు ఉత్తముననున్న వెనోసు పట్టణ మొద్ద జరిగినయుద్ధములో జయపజయములను నిర్ణయించుచున్నది. శత్రువులకు తెలియకుండ ఆశ్చర్యకరముగనుట్లు ఆంగ్లేయ యుద్ధనావలమీదనున్న పెద్దపెద్దఫిరంగులను యిక్కడకు తీసికొనివచ్చి 5 ఫిరంగిగుండ్లు ప్రేమగా జర్మనీవారి బ్యాటరీసంపూర్ణముగ ధ్వంసమైపోయినది. దీనివలన జర్మనులు ఆక్రమించుకొనిన స్థానములలోనుండుటకు వీలులేక పారి పోవలసినవచ్చినది. అనిదైలీ డిస్పాచిపత్రిక వ్రాయుచున్నది. జర్మనుభయి.

మార్షింగుపోటు పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— జర్మనీవారిసేనలోని కార్వోరులు కొకనిని తెలిజియుమువారు యుద్ధపుభయిదీగ పట్టుకొని ఆంట్వర్పుకు తీసికొనివచ్చిరి. వీరిని తేక్కినభయిదీలు మంచిజడరణతో చూచిరి. వీరు చాలాపొవ వారైయుండురని చెప్పుచున్నారు. వీరిని పట్టుకొనినవెంటనే జర్మనులు తెలిజియుమువారికో భయిదీలను మార్చుకొనుటకు ప్రయత్నించుకొని తెలిజియుమువారిండునకు అంగీకరించలే.

ఫ్రాన్సులోని హైందవవైనికులు

లండను ఆక్టోబరు 1:— హైందవవైనికులు ఫ్రాన్సుదేశమున జేరిన వార్తప్రకటనాఫీసువారు తెల్పుచున్నారు. వీరినిగూర్చి మరెమియు తెలియ జేయబడదు.

విశేషములులేవు.

లండను ఆక్టోబరు 2:— ఫ్యాంసిస్—తెలియజేయుటకు విశేషములేమియు లేనని గురువారమునాటి సాయంకాలము 11 గంటలకు దొరతమువారు ప్రకటించిరి. రోయి ప్రదేశము లందు తీవ్రముగపోరాటము జరిగెను. అందర్నవ్వకాల్తు మనకు జయముకలిగెను. ఆగ్లోక్ ప్రదేశమునందు మనకుకొంతగట జయముకలిగినది. మొత్తముమీద స్థితిగతులు తృప్తికరముగ నున్నవి.

4 వేల జర్మనులు.

లండను ఆక్టోబరు 1:— ఫ్రాన్సుదేశమునందలి లాస్గ్ని పట్టణమువద్ద క్వారీలను 4 వేలమంది జర్మనువైనికులు ఆక్రమించుకొని యుండిరి. బ్రిటీషు, ఫ్రెంచివైనికులు వారిమీద ఫిరంగులనుకాల్చిరి. వారందరును బ్రిటీషు, ఫ్రెంచివైనికులకు లోబడవచ్చును.

హైందవ వైనికులు.

ఫ్రాన్సువేరులు.

లండను ఆక్టోబరు 2:— యూరోపు వెంటుటకు ఏనాడు హిందూదేశపు సేనలన్నిటిలో శ్రేష్టులగు వైనికులు, స్త్రీమునై

నెక్కిగో, అనాదే చరిత్రలో నూతనాధ్యాతు మొకటి ప్రారంభమైనది. హైందవసేనలు ఫ్రెంచి వేలవై కాల్చిన రోజు బహుచక్కగా నుండెను. జనలు గుంపులుకూడి, ముఖములవై సంతోషము తాండవమాడ వైనికులను చూచుచుండిరి. ఈ ప్రదర్శనము ఎన్నటికిని మఱన తగినదికాదు. పట్టణమంతయు ఆనందమున ముగిసి తేలుచుండెను. వైనికులు స్త్రీమునలు దిగి వీధుల వెంట బడలకు వెళ్లుచున్నప్పుడు ప్రజల ఉత్సాహమునకు మేరలేదు. సిక్కు ఘూర్ఖా పంజాబీ, తెలూచీసానము సిపాయిలు, కనులుమిరుమిట్లు కొలుపు నట్లు చుట్టులను, భూషణములతో అలంకరింపబడిన తలగుడ్డలను ధరించుకొనిన హిందూదేశపు రాజులను చూచుటవలన ప్రజలకు ఆత్యంతసంతోషము కలిగెను. ఏకీకీకీనద్ద చూచినను, ఏమేమిదచూచిన, ఏమిటికప్పుకొనిద చూచినను, జను లేచివులవెంట వెళ్లుచున్న హైందవ వైనికులవై నగరవాసులు పువ్వుములను వెదచల్లిరి. వైనికుల చుట్టులకు పువ్వుములను, జాతీయ పతాకములను గ్రుచ్చునలెననియు, వారచేతుల పట్టుకొనవలెననియు కొందరు గుంపులొండి ముందు ముందుకు వెళ్లుకొని వచ్చుచుండిరి. తెలూచీ వైనికులు ఫ్రెంచి వారి జాతీయతమును పాదుచువెళ్లిరి. ఆప్పుడు ప్రజలకు కలిగిన ఆనందము వర్ణించుటకు వీలుకాదు. ప్రజలు తమకొనగిన స్వాగతమునకు వైనికులు ఆకండించెట్లు, వారి చిరునవ్వులు తెలుపుచుండెను. జనులు హైందవవైనికులయెడ స్నేహమును చూపుటయేగాక, పరాక్రమమును, బలమును ప్రకటించువారి ఆకారములను చూచి విస్మయము నొందిరి.

లండనుపత్రికల ఉత్సాహము.

లండను ఆక్టోబరు 2:— బ్రిటీషువీధులలోని పత్రికలన్నియు, సామ్రాజ్యముపక్షమున యుద్ధముచేయుటకు హైందవ వైనికులు వచ్చినందున ప్రజలకుకలిగిన ఆనందమును వర్ణించుచు వ్రాసినవి. చాలపత్రికలు హైందవవైనికులు స్త్రీమునలలో నుండి దిగుచున్నట్లు చూపుబొమ్మలను ప్రకటించినవి. టైముస్ పత్రిక.

ప్రస్తుతపు యుద్ధములో మనలను ఆనందపరచుటకు చేయువిషయ మొకటి కలదు. అది ఏది? హైందవసేనలు యూరోపునకువచ్చుట. మనపక్షమున పోరాడుటకు వచ్చినావరని మనకు అమితానందమును పొందుచున్నాము. తనపక్షమున కూడ పోరాడుటకువచ్చినందున ఫ్రాన్సుపట్టుకు సంతోషించక మానునా? మనము జర్మనీతో ప్రస్తుతవ్యవహారము పరిష్కరించుకొనిన పిమ్మట, కొంతకాలమునకు హిందూదేశము నకు సామ్రాజ్యమునందు వ్యవహారములయందు ఎక్కువ అధికారము కలుగునట్లు చూడవలెను. ఇదివరకెన్నడైనను, ఇంగ్లీషు దొరతనమువారి ఆజ్ఞాసారము హైందవసేనలు యూరోపునకు వచ్చినా? లేదు. ఇప్పుడు హైందవ సేనలు ఒకరు పిలువకమునుపే, తమకు తామే మనఃపూర్వకముగ ఫ్రెంచిభూమికి వచ్చినారు. అనేక వేల మైళ్ల నుండి హైందవ వైనికులు యూరోపులో మనపక్షమున పోరుటకు ఇష్టపడి వచ్చినందుకు ఇంగ్లీషు ప్రజలందరు గర్వించుటకు ఇంతకన్న మంచిసమయము ఇంకొకటి లేదు.

డాక్టర్లు జలసంగి.

లండను ఆక్టోబరు 2:— డాక్టర్లు జలసంగి గుండా యుద్ధపుటోడల రాకపోకలు జరుగకుండ మూసి జేయబడినది. ఈజలసంగి తురపులని.

జరని

జర్మను చక్రవర్తిగారి ఉత్తరువు
ఇంగ్లీషు సేనలను ధ్వంసము చేయవలెను.
లండను ఆక్టోబరు 1:— ఆగ్స్టు 19-న తారీఖున కెయి జర్మగారు తమసేనానికి ఈ క్రింది యుత్తరువులను పంపివెట్టెను. నమ్మదగిన పెద్దమనుష్యుడొకడు లండను టైముస్ పత్రికకు పంపెను. కెయి జర్మగారి జాబు:— నా వైనికులయొక్క బల పరాక్రమముల నన్నిటిని, ద్రోహులగు ఇంగ్లీషు వైనికులను రూపుమాపుటకు మీ సర్వశక్తిని ఉపయోగించవలెను. జనరలు ఫ్రెంచి ఆనువాని నానుకత్వముక్రింద నున్న అల్పమైనట్టియు అసాధ్యకరమైనట్టియు సేనలను ధ్వంసముచేయవలయునని మేము అనుభవ ఇచ్చుచున్నాము.

ఎయిన్ యుద్ధము.

బర్లిన్ పత్రికాభిప్రాయము.

లండను ఆక్టోబరు 1:— “బర్లిన్ టైమ్స్” ఆమ జర్మనుపత్రిక ఎయినుయుద్ధముగూర్చి ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఎయిన్ వద్ద జరిగినయుద్ధములో ఒకవైపున నున్న మనసేన మీద పెద్దఫ్రెంచిసేన పడినది. ఈఫ్రెంచిసేనకు తోడు పెద్ద బ్రిటీషు సేనకూడ సాహాయ్యముచేసినది. ఇందువలన మనసేనలకు చాలా ఇబ్బందికలిగినది. ఒకమూలనున్న మనచ్చి సేనను బ్రష్టాండుకు శత్రు సేనలు ఎదిరించుట మనకేగౌరవము. మనసేనలు

సెంటుమీటర్లకోటలగుండ తొందగగ వెళ్ళివె. కాని మ్యాజి నది పడమట ప్రెంచి సేనలు బలమగు ప్రదేశములను ఆక్రమించు కొనియుండుటవలన లాభములేకపోయినది. ప్రెంచి సేనలు మంచిపట్టుదలతో పోరాడినవి. వారిపట్టుదల మెచ్చుకొనదగి యున్నది. ప్రెంచి సేనలకు ముఖముగ ఓడించవచ్చు ననుకొన్న వారికందగతు ప్రెంచి సేనల పట్టుదల చక్కని గుణపాఠముగ నున్నది."

జైలయము.

ఆంధ్రైర్ముమీద ఫిరంగుల గాల్పిరి.

లండను అక్టోబరు 2:—ఆంధ్రైర్ము బుధవారమునాటి రాత్రియంతయు కోటలమీద జర్మనీవారు ఫిరంగుల వారు జేరిరి. కోటలలోనివారును ఫిరంగుల వారుజేరిరి. సేనాముఖ మునందంతటను ఫిరంగులయధము జరిగెను. ముఖ్యముగ వెల్ హేముకోటపై జర్మనులు దృష్టినిలిపిరి.

వేవరుకోటపై బడిరి.

లండను అక్టోబరు 2:—ఆంధ్రైర్ము చాలసేపు ఫిరంగుల వారు జేసినమీదట నిన్న సాయంకాలమునందు జర్మనీ వారు వేవరుకోటమీదికి రాదొడంగిరి. చీకటిగనండుటచే వారు విఫలమైరి. పగటియందు జర్మనీవారిఫిరంగులు కొన్ని కోటలపరమామునకు వచ్చెను. అవి శిశిలముచేయబడెను. అని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

జర్మనులు మెల్లెన్నును బ్రవేశించిరి.

లండను అక్టోబరు 2:—జర్మనీవారు మెల్లెన్నునందు బ్రవేశించిరి. మెల్లెన్నుమీద బెల్జియంవారుఫిరంగులగాల్పిరి. రంపుట దక్షిణమునందు రెండున్నర గంటలకాల ముభయపక్షముల వారి కిని కలహము జరిగెను. చచ్చిన వారిని గాయముల తినినవారిని దిగవిడచి జర్మనీవారు వెనుకకు బోయిరి.

బెల్జియములో

జర్మనులు వంతెనలుకట్టుట.

లండను అక్టోబరు 1:—జర్మనులు ప్రాన్సునుండి వెళ్లి పోవుటకు బెల్జియముదేశమునందలి నామూరు, ఆయెవెల్ పట్టణములనుధ్య మ్యాజునదివై 5 వంతెనలనుకట్టివారని బెల్జియము దేశమునందలి ఘెంటులో అనుకొనుచున్నారు. బెల్జియనిని బ్రాసెల్సునగరములోనున్న జర్మను సైనికులనందరనుతీసికొనివెళ్లి గారు. టుడివైపునున్న జర్మను సేనలో ఒకభాగమును బ్రిటీషు, ప్రెంచి సేనలు అన్నివైపులను ముట్టడించినవి.

రుష్యా

రుష్యా జర్మనీయుద్ధము

లండను అక్టోబరు 2:—వెట్ట్రాడు:—రుష్యా సేనలు దివ్యముగ పోరాడుచున్నవి. రుష్యా, జర్మనీ సరిహద్దు ప్రాంతముల రుష్యాలో నుండిన సునాల్కీ లోష్టాలనుండి జర్మను సేనలను తరిమివేయు చున్నాడని తెలియజేయబడినది. వైమెర్కు పడమటను బాగుగ యుద్ధము జరిగినది. ఒస్సోవెట్సు మీద పడిన జర్మను సేనలు తొందరతో ఉత్తరాభిముఖముగా పారిపోవుచున్నవి. జర్మనులు వెట్ట్రాక్, కీల్స్ జిల్లాలలో చాలమంది సైనికులను చేర్చుచున్నారు. కాని, రుష్యులు గుత్తుపుడగము వీరిని ఎదిరించి వీరిప్రయత్నములను విఫలము చేయుచున్నది.

గొప్పయుద్ధము.

లండను అక్టోబరు 2:—క్రాకో జిల్లాలో గొప్ప యుద్ధము అస్సీయా, రుష్యా సేనలకు జరుగగలదు.

జపాను

ఓడలు మునుగుట.

లండను అక్టోబరు 1:—టోక్యోనుండి యిట్లని తిప్పి వచ్చుచున్నది. సింహావధి కలహము జరుగుచున్నది, నిన్న జపానీయుల ముట్టడిఫిరంగు లాక జర్మనీవారి క్రూరుజరును ముంచివేసెను. సముద్రములో ఓడిచివెట్టబడిన పండుగుల శేరిపాక చేరుకొడ యొకటి జపానువారిది భ్వంజమయ్యెను. మరొకవానికి దెబ్బలు తగిలెను. జపానీయులలో జపన్ వారి యొక్కయు గాయములు తీనిన వారియొక్కయు సంఖ్య 22. జర్మనీవారి యుద్ధపుటోడలు మెట్టమీద జపానీయులను ప్రదేశములపై తీవ్రముగ ఫిరంగుల వారు జేసెను. యుద్ధదృశ్య గీయులు చనిపోయిరి.

తొందర యనవసరము.

లండను. అక్టోబరు 1:—సెకింగు-తీవ్రముగవైబడిజపా నీయు లిడివరలో జర్మనులను వెనుకకుదతుముచుండిరి. ఐరా పాలో జర్మనీవారిలకు చెడిమున్నందున జపానీయులు తీవ్రపోరాటమును మాని ముట్టడింప నిశ్చయించిరి.

జపాన్ వారికిని చీనావారికిని ఏవిధముగవిరోధమును గలుగుట కవకాశములేదు. ఏలన ఈయుద్ధసందర్భమున పాసగిన విషయముల చీనావారు తెల్పితిట్లతో జర్పించు చున్నారు.

ఇటలీ.

మందుగనులనుండి విపత్తు.

ఆస్ట్రియావారి వాదానము.

లండను:—అక్టోబరు 1:—ఇకముందు మందుగనులనుండి యేవిపత్తునుగలుగకుండ త్వరలోనే యేర్పాటులుగానింతుమని ఆస్ట్రియావారి టాలియావారికి వాదానముజేసిరి.

బొంబాయి.

కరాచిలో నౌకయోధుకు నిష్పంతుకొనుట.

కరాచి అక్టోబరు 2:—కరాచి రేవుస్థానమున గట్ట బడియున్న యొకయోధుకు నిన్నటిరాత్రి సుమారు రెండుజా ములకు నిష్పంతుకొనెను. మొట్టమొదట రాక్షసిబాగుతోట్ల లో బయలుదేరినది. తక్షణమే ఆయోధుడు నదీమధ్యమునకు బట్టి మంటనార్పు ప్రయత్నములు చేయబడెను. ఓడయందు నువ్వులు, గోధుమగరకును నుండెను. మంటనార్పుటకు సాయమొనర్చుటకై కొంతమంది వాలంటీర్లు కరాచినుండి పంపబడిరిగాని వారు వచ్చునప్పటికి నేడలోని పనివాండ్రే యవసరమున్నదానిని దీర్చుచుండిరి. ఎంతవచ్చును కలిగినదియు దెలియలేదు.

కరాచినుండి బొంబాయికి గాకపోకలు.

కరాచి అక్టోబరు 2:—కరాచిలోని సింధుగజెట్టునకు అక్టోబరు 2 తేదీని మకిన్నాక్ టుంకిజైకంపెనీ వారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. ఈరోజున సాయంకాల మేడు గంటలకు లంగాయనోడ బొంబాయికి నేరుగాపోవును. నేటిసాయం కాలము 6 గంటలకు మంగ్రాల్, వీరవల్ ద్వారా బొంబాయికి పారిటానా అను నోడపోవును.

బొంబాయిలోని మిల్లులు

గుడ్డలవ్యాపారము మందగించెను

బొంబాయి అక్టోబరు 2:—యుద్ధముచేత బొంబాయిలోని కర్మకాలలనేకములుమాసి వేయబడుచున్నవి. కొన్నిటియందు పని చేయుకాలము నిగ్గింపబడెను. కూలివాండ్రు చాలినంత మంది దొరకకపోవుటచే నీయేర్పాటులు చేయవలసివచ్చెను. ఇంతేగాక నేయబడిన గుడ్డలును, నూలును నిలువయున్నవి. పరపతి భంగమగుటచే వర్తకులొనిన సరకును బుచ్చుకొన లేకున్నారు. వ్యాపారయోధులు లేకుండుటచే చీనాదేశమునకు నూలు ఎగుమతి నిలిపి వేయబడెను.

గుడ్డలవ్యాపారము జపానుందగించెను. కాలమానము బాగుగనున్న సుత్తిగతులు హరునని దోచుటలేదు.

యుద్ధధర్మము వలనను, పంటలవలనను మిల్లులందు బనిచేయు వారలనేకము వారిగ్రామములకు కొన్నిదినముల నుండి బోవుచున్నారు.

పంజాబు

గా. మేనార్డుగారు.

లాహారు అక్టోబరు 2:—పంజాబులో ఆక్రింగు ఫిన్నానియల్ కమిషనరుగారైన గా. మేనార్డు గా కిర్యా యమునకు సామ్రాజ్య కాసన నిర్మాణసభయందు పంజాబు రాజధానియొక్క ప్రతినిధిగా నుందురు. పంజాబుకాసన నిర్మాణసభలోని తమ స్థానమును వారు వదలుకొనెదరు.

హిందూస్థాన్ బ్యాంకు.

ముల్తానునందలి బ్యాంకువారు దిబాలా తీసినపిమ్మట విగినియస్టిని అప్పు వెట్టుబడిరాళ్లకు పంచివెట్టవలసియు న్నదిగద. ఈసందర్భమున హిందూస్థాన్ బ్యాంకునకు పూ ర్యము మేనేజరుగానుండిన డౌలతో రాయిగారిమీద నమ్మక హరికారకును లెక్కల దిద్దినందులకును సీనల్కోడు 409,477 టెక్సనుల ప్రకారము స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుగారైన బ్రెయిక్ గారు నేరము మోపిరి.

పిషావరు బ్యాంకు.

పిషావర్ బ్యాంకి విషయములోగూడ ఆస్టిని అప్పు రాళ్లకు బంచివెట్టుటకు ఆఫీషల్ అన్వేషియేకరు నియ మింపబడిరిగద. వీరు వైశెప్సిన్ కోర్టునందే పూర్వము బ్యాంకి యందు డైరెక్టరుగానుండినవారు మూలధనమునుండి దివిడెం: డులు పంచివెట్టిరిని క్రిమినల్ చర్య నారంభించిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రము.

సంయుక్త రాష్ట్రములు.

లెఫ్టనెంటు గవర్నరుగారు.

అలహాబాదు అక్టోబరు 2:—పయనీరు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—సంయుక్త రాష్ట్రముల లెఫ్టనెంటు గవర్నరుగారు, భార్యాసహితముగ, బీహార్, ఏజీకాంగు కెప్టెను: బ్లాకు, గాగ్తో కలసి అక్టోబరు 16వ తారీఖున నైనిటాలు నుండి బయలుదేరి రానఘర్, భావాలీ జిల్లాలలో కొన్ని రోజులు సంచారముచేసి 21వ తారీఖున అలహాబాదు చేరుదురు. అప్పటినుండి క్రిస్టవస్ పండుగవరకు లెఫ్టనెంటు గవర్నరుగారు అలహాబాదులోనే యుందురు.

సిమ్లా

శాసన సభ్యులు.

సిమ్లా అక్టోబరు 2:—ఇండియా గజెట్టులో నిట్లు ప్రకటింపబడినది:—డ్రెసుగారు తమ సభ్యపదవికి రాజీనామా యిచ్చి నందున వీరికి బదులుగా హెచ్చి. జేమైనార్డు ఐ. సి. ఎస్ గారు అడ్డిషనల్ సభ్యులుగ నుందురు.

క్లాక్ గారు పనిలో చేరుట.

సిమ్లా అక్టోబరు 2:—మానసియులగు క్లాక్ గారు రెండవతేదీని తమపలో తిరిగి ప్రవేశించిరి.

వట్టుబడిన జర్మను స్త్రీమరు

జాబితాను గజెట్టులో ప్రకటించుట.

సిమ్లా అక్టోబరు 2:—అంగ్లేయులకును జర్మనులకును యుద్ధము పొసగిన తరువాత బ్రిటీషురేవులలో నిలుపుదలచే యబడి నట్టియు పట్టుకొన బడినట్టియు సముద్రము మీదపట్టు కొనబడినట్టియు జర్మనుస్త్రీమరుల జాబితా ఇండియా గజెట్టు లో ప్రకటింప బడినది.

నల్లమందు అమ్మకము.

ఈ క్రింది విషయము ఇండియా గజెట్టులో ఫిషాన్సు డిపార్టుమెంటువారిచే ప్రకటింపబడినది.

1915 వ సంవత్సరములో 100080 బంగాళపు నల్ల మందు వెట్టెలు కంటెను ప్రతిసెల 480 వెట్టెలు కంటెను యెక్కువ వేలమువేయబడివు. ఈవెట్టెలలో కాశీనుండివచ్చిన నల్లమందుండును. ప్రతిమాసము ఎంతసెలమందు యేయేరకము వేలము వేయబడునది నిర్ణయించున యధికారము దొరతనము వారికే కలదు. మూడుమాసములకు ముందుగా తెలియజేయ కుండ వేలమువేయు నల్లమందు వెట్టెల సంఖ్య తగ్గించబడదు.

బర్రా.

దొవ్వేస్త్రీమరు.

రంగూను అక్టోబరు 2:—బంగాళాఖాతములో నిటీ వల జర్మను క్రూరుల ఎవడెక్ కొన్నిస్త్రీమరులను ముంచివేసి వీనిమీదనుండిన వారిని దొవ్వేస్త్రీమరుమీద నెక్కించి రంగూ నురేవునకు పంపివేసినది. ఇప్పుడాదొవ్వేస్త్రీమరు పినాంగు రేవు నుండి టపాలుతీసికొని నేడురంగూనువచ్చినది. దీనిమీదముగ్గు రుప్రయాణికులుండిరి. ప్రయాణములో విశేషము లేమియులేవు.

మెట్టుప్రెంచి సరిహద్దునందుగల జర్మనుల మహాహర్గము. ఆకోటచిక్కుట దుర్గధరుని యెంచబడుచున్నది. చర్యపరి శ్రమమునకు, పానకమునందు నిలువజేయబడెడి పండ్లవ్యాపార మునకు ప్రతిధి కెక్కినది.

మదరాసు బీచి రైలు స్టేషనును వెంపుజేసి కట్టవలె నని దక్షిణ ఇండియా రైల్వేకంపెనీవారున్నారగద. ఇట్లు వెంచుటకుగాను సముద్రపు బొడ్డననున్న జనరల్ పోస్టాఫీసు గుడ్డపుసాలలను వారికిచ్చుటకును ఇందులకు బదులు రైల్వే కంపెనీవారు సువుంట్టుకోడ్లసంధ్య పోస్టుమాస్టర్ జనరల్ గారి ఆఫీసుకు సమీపముననున్న స్థళము పోస్టాఫీసువారికిచ్చు టకును నేర్పాటులు జరిగెనని పయనీరుపత్రిక వ్రాయుచు న్నది. మాంటురోడ్డులోని స్థలము విశాలమైనదియు పట్టణ మునకు ఉన్నది. ఈస్థలము పోస్టు టెలిగ్రాఫు ఉద్యోగియ ఆఫీసులకుగాను ఉపయోగింపబడవచ్చును.

కోర్టు వ్యవహారములు.

(న్యాయమూర్తి బేక్వెలుగారు.)

శుక్రవారము 2-10-1914.

మదరాసు లామెన్సు.

హైకోర్టునకు. నైపుతీకత యజమానియనునగు శ్రీ. గారుచంద్రయ్యగారు హైకోర్టునకు వెనుక నాపత్రికకు సహాయపాదకుడగు యజ్. ఆర్. కే. తాతాచార్యుల గారివారి సభిద్యోగమును తెచ్చిరి. 1910 వ సంవత్సరమునకు ప్రార్థన విమర్శనమువ్రాయు నిమిత్తము తాతాచారిగారి కిచ్చిన కొన్ని ప్రస్తావనలు మాసపత్రికలు అయినతిరుగ రామచంద్రయ్యగారి కియ్యలేదు. అయిన ఆప్రస్తావనల నప్పగించుటకు బాధ్యులై యున్నారు. కాన వానిని విన్నించునలెనని వారులదావా. ఆ ప్రస్తావనలు నాకువిమర్శించు నిమిత్తమియ్యబడినది వారులకు నాకునగుల సందర్భములను బట్టి నేను ప్రస్తావనలను నాయొద్దనుంచుకొనుటకు నాకు స్వాతంత్ర్యముకలదని ప్రతివాదులవాదన. వారులను చాలనేపు క్రాసుపరీక్షచేసిరి. మరియెందు కొత్త సారాంశములనేర్పదని రాబోవు సోపానమునకు వాయిదాచేసిరి. వాదులపక్షమున జి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారును ప్రతివాదుల పక్షమున వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యగారును వాదించిరి.

(న్యాయమూర్తులు శంకర నాయుగారు పెన్సరుగారు నేపియరుగారు)

రాయపురం పాడిగిడి వివాదము

న్యాయాధికార తిరస్కారదోషము

ఎం. ఏ పొన్ను తంబిమొదలే. పి. యం. జగన్నాథ మొదలే. జి. ఆర్. ఆరోగ్యస్వామిమొదలే. జి. జి పార్థ సారథి నాయకుడు అనువారిలో మొదటి ముగ్గురును హైకోర్టు న్యాయమూర్తులలో నిద్రిపైని లేనిపోని విషయములు వ్రాయుచునొక విజ్ఞాపనమును హైకోర్టు వారికి పంపిరి. ఆ విజ్ఞాపన ప్రతికను కడపటి ముద్దాయి పిన్ను ఆఫ్ వేల్సు ఆచార్యులలో అచ్చువేసెను. ముద్దాయిలు న్యాయాధికార తిరస్కార మొనరించినని న్యాయవాది సంజంటుగ్రాంటుగారు నిన్నున వాదించియున్నారు. ఈవిజ్ఞాపనమునందు యీ న్యాయస్థానాధిపతులగు నిరువురు న్యాయమూర్తులనుగురించి నిందాస్తవములగువిషయములు వ్రాయబడినవి. కాన దీనిని వ్రాసినవారు న్యాయాధికారతిరస్కారదోషమును చేసినవారైరి. గాని సంగతి సందర్భములను లెస్సగా నాలొచించినచో మే మా నలుగురముద్దాయిలను కఠినముగ మందలించుటకన్న నధిక చర్య జరుప నవసరమున్నట్లుపాపముని న్యాయమూర్తులు తీర్పుచెప్పిరి.

న్యాయమూర్తుల ఏర్పాటులు.

5-10-1914 మొదలు 9-10-1914 వరకు.

పులుబెంచి. శుక్రవారమునాడు తప్ప-పనిచూచుచున్న ప్రధానన్యాయమూర్తిగారు శేషగిరి అయ్యగారు కుమార స్వామి శాస్త్రిగారు.

మొదటిఅప్పీళ్లు. సరళంకర నాయుగారు. పెన్సరుగారు. క్రిమినలుఅప్పీళ్లు. ఎయిలింగుగారు. హెప్పే గారుచిల్లర అప్పీళ్లు. ఓట్టుఫీట్లుగారు. త్యాజీగారు. రెండవఅప్పీళ్లు 1. సదాశివయ్యగారు నేపియరుగారు (గురువార శుక్రవారములందు తప్ప) 2. ఎయిలింగుగారు హెప్పే గారు. 3. ఓట్టుఫీట్లుగారు. త్యాజీగారు. శేషగిరి అయ్యగారు. కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు (శనివారమునాడు.)

అప్పీల్లదాఖలు చేసికొనుట;— గురువార శుక్రవారములయందు సదాశివయ్యగారు నేపియరుగారు.

ఒరిజినలు దావాలు:— ఇస్సాన్వెన్సికోర్టు సోప వారము. బెక్వెలుగారు:— కచేరీపనీ సాగాంశములు రిఫరెన్సులు సంగళవారము బేక్వెలుగారు ఆఖరుతీర్పులు బెక్వెలుగారు.

2 పనిచూచుచున్న ప్రధానన్యాయ మూర్తిగారు శుక్రవారము.

హైకోర్టు అప్రెంటిసుల పరీక్ష.

1914 వ సంవత్సరము ఆక్టోబరునెలలో వై పరీక్ష శ్రీప్రియనుకాలేటి హాలులో 24 వ తేదీ శనివారమునాడు జరుగును. హాజరయి ఫీచుజన్సినుగారు సర్ చార్లెసు ఆర్నాల్డు వైటుగారికి నెలపు 13 వ తేదీనో ముగియును. వారా తేదీనుండియే

వెన్నెను పుచ్చుకొనెదరని హైకోర్టువారికి యాధి వర్తమానము వచ్చినది. ఆయనసానమున నెవరు నియమించబడినో వివరింపబడి యుండలేదు.

(న్యాయమూర్తి సదాశివయ్యగారు)

వీలును దాచుట.

చిన్నమ్మయను నొకకైర్తిప్రస్తావన తన తండ్రివాసిన వీలును దాచివెట్టినదను నేరమును విచారించి నరసారాపుపేట మేజిస్ట్రేటుగారు రామెకు ఒక నెల విడి ఖైదు చేసిరి. ముద్దాయి పక్షమున న్యాయవాది వి. వి. రామానుజరావు బి. ఏ. ఎల్ గారు అప్పీలుచేసి వీలు వ్రాయబడినట్లు రుజువుకాలేదని వాదించగా హైకోర్టువారు క్రిందకోర్టుతీర్పును రద్దుచేసిరి.

(న్యాయమూర్తి సదాశివయ్య గారు.)

జుల్మానాతగ్గించుట.

ఆరోగ్యము యూనియను ప్రెర్యనుకు వెనకరు 5 లు జుల్మానా వేయబడినది. యూనియను వారికి రావలసిన యింటిపన్ను యియ్యవలెనన వారంటుతీసికొని వెళ్ళినయూనియను బంట్లోతును ఆరోగ్యంపోలీసు సుయినప్పెక్తరు ఇ. చిన్న స్వామిస్థల్ కొట్టెనిని ప్రెర్యను వాలాజీ సుయి మేజిస్ట్రేటుగారి ఎదుటకును. చేయగా సుయినప్పెక్తరుకు రు25 లు జుల్మానా వేయబడినది. అతడు అప్పీలుచేయగా తాలూకా బోర్డువెనడెంటుగు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారు క్రింది కోర్టు తీర్పును ఖాయపరిచిరి. జి. ఆనందరావుగారు ముద్దాయిపక్షమున హైకోర్టులో అప్పీలుచేసి వాదించగా హైకోర్టువారు జుల్మానాను రు 5 లకు తగ్గించి తక్కిన సొమ్ము ముద్దాయికి ముజరా యియ్యవలెనని తీర్మానించిరి.

స్కాట్లండు మతగురువులు యుద్ధమునకుపోవుట.

ఈ మతగురువులలో చాలమంది యుద్ధరంగమున మత కర్మల నడుపుటకు పోయిరి. వారిలో కొంతమంది యుద్ధము చేయుటకుగూడ సిద్ధపడి వెళ్ళిరి. అట్లీను వోల్తుకుకారు కెతీ డ్రులూనున్న రివరెండు డాక్టరు బ్రూసు మ్యూనుగారును ఎలయిసెయంటు ఆండ్రాసు ప్రెస్టిటెరిల్లోచేరిన రివరెండు డబ్ల్యూ. యజ్. మాస్టీతుగారును యుద్ధముచేయుటకు వెళ్ళిరి. వీరిలో మొదటివారు 8-వ రాయలుస్కాట్లండు పటాలమునకు కెప్టానుగాగూడ నున్నారు. యుద్ధములో మతకర్మలు నడుపుటకు 100 మంది గురువులు వెళ్ళినని యాధిగ్రహమును తెలియుచున్నది.

అతిసాహస కావ్యము

యుద్ధపు బొమ్మలు.

సినిమెటోగ్రాఫు యంత్రములను ప్రదర్శించువారుచేయు సాహసకృత్యములను బొమ్మలను చూడబోవు వారందరును మిగులల్లాభించుచునే యున్నారు. ఆయాంత్రముకు సంగర రంగమునకుబోయి ప్రాణములలో మరలరాగలిగినచో సత్యమరింతల్లాభునీయు దగుచున్నాడు. ప్రజలకుసంతోషము కలిగించుమాత్రమునకు రణమున్న నేమో యెరుంగని సాహసీకులగవడుచు వాండ్రందరోవైనికుల విక్రమము జరుగుగలమున కతిసహసమునకేగి ట్టుకట్టుమును మృత్యువుకోటబడుటకు సిద్ధముగనుండి యుద్ధపటములను గ్రహించుయంత్రములను త్రిప్పుచుందురు. వాగరకతకు తలవంపుగలిగించు జర్మనులకృత్యముల నిటలు తీయుచున్న నీసాహసీకులు జర్మనులచేతులలో బడుట తటస్థించినచో వారి గతియే మగునో తలచుటకు గూడ మనయొడలు జలదరించక మానదు. ఈనడుమ నొకప్రదర్శకు డధికసాహసముతో కొన్ని పటములను గొనివచ్చెను. లోబియనునండి బెల్జియనులవిచ్చ మొగ్గయిన మరునా. డాయుద్ధపటములు లండనునకు చేరినవి. బెల్జియను వైనికులు జర్మనులపై వారులువేయట బెల్జియను యాలె గాండ్ర వెనధూర్తిగ్రమ్మ జర్మనుసేనలలో చొరబడుట వైస్యములు వెనుకకు బోయినసమృద్ధ పలాయితులు బ్రుసెల్సురాజ మార్గమునబడి గుంపులు గుంపులుగ బోవుచుండుట మొదలగు పటముల నాప్రదర్శకుడు యుద్ధముజరుగుచున్న సమయమున దగ్గరనుండి తీయుచుండెను. యుద్ధాంతమున లోబియనును విడచినవారలలో నిలిడే కడపటివాడు జర్మనులు బెల్జియనులను పారదోలుచు ముందునకు వచ్చుచుండిరి. వారు 400 గజముల దూరముననుండ గుఱ్ఱములనుగోల్పియు కత్తువులచేతబడెనున్న యుద్ధరాజ్యకులను తనవిద్యుచ్ఛక్తిముననెక్కించుకొని యాతడు వాయువేగమున బరుగిడిపోయెను.

రివను లిలావిగ్రహము.

ఈలిలావిగ్రహము నుంచుటకు కట్టబడు చున్న వేదికపని చాలభాగము పూర్తియైనది. ఈ రివను భూపకచిహ్న సంఘము వారు క్వెరలోన విగ్రహమును వెలియచ్చు వత్సాసాలముతో నున్నారు. భూపకచిహ్నంబైన నెట్లంకుప్రభువుగారి నందులకు ప్రార్థించిరి. వారావిగ్రహమును బహిరంగ మొనరించుట కంగీకరించిరి. విజయనగరమువారు కట్టించిన కౌత్తానాదగ్గర ప్రకాంతురోడ్డులో చక్కని మధ్యభాగమున నీలివిగ్రహము స్థాపింపబడును. బహిరంగోత్సవము జరుగు తేదియును తక్కినవివరములును పిమ్మట తెలుపబడును అని జి. ఏ. నచేశనుగారు వ్రాయు ప్రతికకు వ్రాసిరి.

ఒకసారి బారుగారు పేటకేగి దాడిదప్పి అరణ్యముగ మన నొకయనుచరునితో వచ్చుచు నొకచోర తుకభటుడుండు కలమునకేగ నం దతడు కనబడలేదు. అటునిటు చూడ 200 గజముల దూరములో నొక పల్లెటూరి పడుచుతో నతడు సరసము లాడుచుండెను. బారుగారు తమజేబులోనున్న చుట్టలపెట్టెలోని రాజ చిహ్న చిహ్నితములగు మూడుచుట్టల నాభటుని గూటిలో బెట్టి మందహాసముచేయుచు వెడలిపోయిరి.

వర్తమాన కాలమునందు స్వీయభూ రాజధానిగనున్న నెపిపట్టణముకపాలగోపురమునకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. 1809 నెంబండు స్వీయనుల నోడించిన తురుష్క-హచ్చా 1200 స్వీయనుల కపాలములతో నాగోపురము నలంకరించెను. ఆపట్టణమును చూడవచ్చినవారు పుట్టెలను భూపకార్థము తీసికొనిపోవ నారంభించిరి. క్రమముగ పుట్టెలన్నియును పోయినవి. వచ్చినవారి భూపకార్థము స్వీయారాజు అలెగ్జాండరు స్మరణిచ్చుమును స్థాపించెను.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్తు

చింతాడిపేట-మద్రాసు.

ఈపరీక్షలు ప్రతిసంవత్సరమును జూలై నెల కడపటి శనివారమునాడు సాహిత్యము, చరిత్రము, ప్రకృతిశాస్త్రము అను నీమాడు విషయములందును జరుపబడును.

(1) మెట్రిక్యులేషనుగాని, న్యూలస్ఫెనలు పరీక్షగాని, వీనితో సమానమైనట్టిగాని, అధికమైనట్టిగాని పరీక్షలను ఇచ్చియుండని జనులందఱును జాలి మతభేదముగాని, శ్రీపురుష వివక్షతగాని లేక ఈ పరీక్షకురావచ్చును. ప్రత్యేక మొక్క విషయమునే జదివి పరీక్షకు వచ్చుటకు వీలులేదు. మాడు విషయములను చదువ వలెను. (2) ఇదివరకు జరిగిన పరీక్షలందు మండలివారి నూటపదార్లు సంపాదించిన వారు తిరిగి పరీక్షకు రాకూడదు. ఇతర బహుమతులను పొందినవారు సదరు నూట పదార్థముమాత్రము ప్రయత్నించ వచ్చును. (3) దరఖాస్తులు జూలై నెల 1-వ తేదీలోగా మాకార్యాలయమునకు చేరవలెను. దరఖాస్తు వెంట ప్రవేశకనుము అర్థరూపాయ పంపవలెను. సాహిత్యముందు 100 గుణములును, చరిత్రయందు 100 గుణములును, శాస్త్రమునందు 50 గుణములును ఉండును. ప్రతిప్రశ్న పుత్రికనుందును నూటికి ముప్పదిగుణములకు తక్కువలేకుండ సంపాదించువారు ఈ పరీక్షయందు కృతార్థులై నట్లెంచబడుదురు. నూటికి 60 గుణములను అంతకంటె నెక్కువ గుణములను సంపాదించువారు మొదటి తర గతిలో కృతార్థులయి నట్లెంచబడుదురు.

క్రొత్త బహుమానములు

గోదావరి జిల్లాలో హెచ్చుగుణములు సంపాదించు వారికి శ్రీమతి దగ్గిరాల-లక్ష్మీనరసమ్మ గారిొక బహుమానము నొసంగెదరు.

చిత్తూరుజిల్లాలో హెచ్చుగుణముల సంపాదించు పురుషునొకటియు శ్రీ కొకటియు రెండు బహుమానములను శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, ఎం. ఏ., గాలొసంగెదరు. ఇంకను మఱి కొన్ని రావచ్చును.

1915-వ సంవత్సరము జూలైలో జరుగు పరీక్షయొక్క పతనీయ గ్రంథములు.

సాహిత్యము:— 1. ఆంధ్ర కుమారసంభవము. (ఆ. సోమనాథరావుగారిది. 5 ఆర్వసములు.) 0-8-0. 2. రాయచూరుయద్ధము (వి. చ. గ్రంథమాలలోనిది.) 2వల. 1-4-0

చరిత్రము:— 1. ఆంగ్లేయరాజ్యాంగ విశ్లేషణచరిత్ర. 17 అధ్యాయములు (ఆంధ్రభాషాభివర్ధని) 1-4-02. శ్రీశివాజీచరిత్రము (కే. వి. లక్ష్మణరావుగారు) 1-0-0 గ్రాస్త్రము. 1. ప్రపంచభూగోళము 2-వ భాగము. (ఎమ్. సి. తోరామరావు బి. ఏ., ఎల్. జి., గారిది.) 0-6-0. అంటువ్యాఖ్యలు:— (డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు.) 0-8-0. ఈగ్రంథములన్నియు చూయొద్ద దొరకును. తక్కిన వివరములకు వ్రాయుడు.

డాక్టరు ఆచంటలక్ష్మీపతి.

మేనేజరు. విజ్ఞానచంద్రికా బుక్కుడిపో,

చింతాడిపేట, మద్రాసు.

నెలూరివార్తలు.

(ఒకవిలేఖకుని యొద్దనుండి.)

కాలమానము.

నెలూరు నెలవెంబరు 27:— ఆకాశమంతయు మేఘములతో నావరింపబడి రెండుదినములనుండియు రాత్రులు మంచి వర్షము కురియుచున్నది. నెలూరుదిలొ నీరింకనుతీయక ఆనకట్టవై రెండుమాడుడుగులు పారుచున్నందున పడవలమీద మనఃస్థులను దాటజేయుచున్నారు.

దసరావేడుకలు.

గతసంవత్సరమునలె సంతగా వేడుకలుజరుగుటలేదు. నవరాత్రి పాటకట్టేరులు ఎప్పుటివలెనే జరుగుచున్నది. నేటి దినము తెంగుకూరు నాగరత్నం గాత్రకట్టేరి జరుగును.

ప్రజానందయనమామము.

వేంకటగిరి మహారాజాగారి హైస్కూలు భవనమున ఈనెల 25ది వైసమాజ ద్వితీయవాన్సి కోత్సవము ఆనరబిలు కృష్ణారావుపంతులు ఓ. యే. బి.యెల్. గారి ఆధిపత్యముక్రింద జయప్రథముగ జరిగెను. వైసప్రాధాన ముగిసినవెంటనే సమాజ కార్యదర్శిగారు సంవత్సరంత రిపోర్టును జదివెరి. తరువాత కలివేటికాయన కాశ్రీ. యెం. ఎ. ఎల్. టి. గారు విద్యార్థుల జీవితమునుగూర్చి హావాభావాలును ఈ పద్యనిందిరి. ఆవల “జాలియ నీసీజరు” నుండియు, వైసమాజపు వైస్ ప్రసిడెంటు గారుగు ముత్తరాజు కుబ్జరావుపంతులు యం. ఎ. గారిచే రచిరచియింపబడిన శకుపాల వధనుండియు, హావాభావాలు అలో కొన్ని ముఖ్యతరంగములు సామాజికతలచే మనోహరంబుగ ప్రదర్శింపబడెను.

జూబులు.

I

ఏలూరు పురవైస్యలు, బోగము మేళములు.

అయ్యా,

ఏలూరు పట్టణమునందలి వైశ్య ప్రముఖులు సప్తమ వైశ్య మహాసభ నెంతో యుత్సాహముతోను, జేమకతోను నిచ్చట నెరవేర్చిరి. దీనికి వీరు కృషిపూర్వక ద్రవ్యము లెక్కించినయెడల వీరింత యుత్సాహముతో నీ కార్యమును పూనుకొని నది యందరకు స్పష్టమగును. కాని వారా యుత్సాహముతో తమకత్తికి మించిన తీర్మానములు నియమించుకొనిరి. ఇట్లు చేయుట కేమికారణమో మనమాలోచించవచ్చును. వారికిసభ యననేమో తెలిసినట్లు కనబడదు. పాపము! వారిది గొప్పభోజనప్రంక్షియనుకొనిరి కాని అదియొక మహాసభ యనియు నచట చేయబడు తీర్మానములప్రకారము నడచుకొనవలెననియు, అట్లు చేయుటచే తమకేగాక దేశమునకు నుపకారముకలుగుననియు ఆనంతయు ననుకొనలేదు. ఒకపని చేయుటకంటె మూటలు చెప్పట చాల సులభముగదా! ఉత్సాహముతో మైమరచి గడచిన సభయందు వారనేకతీర్మానములనుప్రస్తించిరి. వానిలో ముప్పాతిక మాడువీసములు సాఫల్యముగా నెరవేర్చిన దొకటియు గానరాదు. ముఖ్యముగా నేవతా కార్యములందును వివాహము మున్నగు కుభ కార్యములందును వేశ్యలను క్రియంపవలెనని యనేకు లుపద్యసించగా నందరు ఇచ్చపడిన వారివలె నిశ్శబ్దముగా నాటకుంటుంటే ప్రెసిడెంటు గారు నట్లే తీర్మానించిరి. అయితే యా మహాసభ జరిగిన కొలది దినములకే యీ పురవాస్తవ్యులలో కొందరు తాము చేసిన తీర్మానమునకు కృతీచేతముగావేశ్యలను దేవతాశ్రీలుగ భావించి వాతలేనిది యేకార్యమును జేయకున్నారు. మరల మొన్నటిదినమున నీవిధముగనే జనార్దనస్వామి వారి యుత్సవము జరిపునపుడు ధర్మకర్తగారు మోతే గంగారాజు జమిందారుగారు కలదని చెప్పినన,నితర వెంటబరువినక వేశ్యల నియోగించిరి. ఇంతేగాక భక్తకర్తగారికిని, బోగము మేల ములుమాడ నిష్ఠుమతేని మరికొందరిని ఉత్సవమునకు రావలసినదిగా వర్తమానమందిరి. తాంజెడ్డకోతి వనమెల్ల జెలవినట్లు, వారు తమ తీర్మానములను కృతీచేతముగా నడచుటగాక, యితరులగుండ నిటుపోతూహాములు యెంతయు విచారకరముగ నున్నట్లు.

పురవాసి.

II

తెనుగుభారతియు మంచివ్రతి యేది ?

అయ్యా!

ఈనడుమ సుదృఢలేఖవారి సంపాదకీయసంవాదముం జూచినాము. సాహిత్యపరివర్తనగూర్చి వ్రాయించినదానిని;

చాలవిషయము లందు మనోహరములే. యథార్థములును, కాని రెండొందువిషయములు వినుకలింపబట్టియే వ్రాయించిరి కాని విమర్శించినట్లు నోచదు. ఒక్కయంతమున సర్వప్రకటనమునకై మనల తొందరపెట్టుచున్నది. తెనుగుభారతియు ఆనందప్రెస్సువారిది కష్టాలలేడక యని వీరియశయము. అగునా? అగుగాక దోంగు లున్న నేని పోగించి మావలయనే కాక నిర్దయముగా నొకేతేప ఇట్లు నింపించుట ప్రసిద్ధవిమర్శకుల కగునా? సాంప్రతిమద్రణము లన్నిటింబలుతావులఁ బుట్టినవానిని జూచితిని. నేను విమర్శదృష్టితో; చాల పరిశ్రమ (గొంటిని. ఉన్నంతలో వారి ప్రతియేపేలు. అని యథాబుద్ధివిధము నాకుఁ బాడకట్టిన యంతము. ఆనంద వాడు మొదట భారతము ముద్రింపఁగడంగినది మొదలు నేఁటిదాక, ఎన్ని మాటలు ముద్రించినో యేమద్రణమున నెవరెట్లు సవరించిరో, నేను చక్కఁగానే గుఱుతించివినని నాతలఁపు. ఈ నడుమ నిన్నటి నెఱకు ముద్రితములైన యితరులనుగూడ నే నెఱుంగని వాడఁగాను. లేదనలేను. ఆవశ్యము కొన్నిలోపములండియే తీయును. ప్రమాదబహుళము గదా మనవ్యబుద్ధి! అంతకు నెఱుకగలవారుందరా? కాని చాలనెఱకు ఇతర గ్రంథములు తెలుఁగుని పొడవేసి. కాని; ఆనందవారిని అందును భారతము చక్కగా వెలసెనని నాయాశయము. ఊ! విన్నా గా? ఓరియంటల్ లైబ్రరీ ప్రతులలో ముఖ్యమైన యన్నిటిలోఁది గంప్రతి కరణము నింకను మిగిలిన దిద్దుబాటులును దీనికి జేకుటలేవి. వైవారు చెప్పిన భారతమువారి పాఠపు నిలవనుగూడ నే విచారించి తెలిసికొనియే యున్నాను. కొంత కొంత, మంచియ్యేయండవచ్చును! కీరు (ఆనంద) ఎంత చేయఁగలుగుదురో అంతయఁ జేయించినారు. ఇకమింద నడవవలసెంతు ఇట్టి వర్తకుల కొకరిద్దరికి సాధ్య మగునది కాదు. ఏ గవర్న మెంటువాలో ఏ పితాపురమంటివాలో పూనికఁగొని యెల్లగ్రంథములు ప్రావిజ్ తెప్పించి అభవము ఒక రెండుది వైనను ద్రవిడభాషా సంప్రదాయ తత్త్వజ్ఞులగు పండితులను (సంస్కృతాంధ్రములు చక్కఁగఁ దెలిసి లిపితత్త్వము లేఖక ప్రమాదము 2 మాధా భిన్న మైనదానిని తెలియఁగల వెరసరులగు చిఱుతపానిని) గుమిగూర్చి తాళదశాక్షణమునఁ బని పెట్టుదురేని మన భారతముయొక్క మంచి నిజమైన రూపము మనము చూడఁగలము. అప్పుడైనను వీరిప్రశ్రమ విఫలము కాదనియే నానమ్మకము. పాపము! శాపాయాధులకు వెఱచియే కొన్ని మాలనాంశములను చిప్పితములుగాఁ జేసి తెరచాటు నకు లాగినారు. కాని, నేనేని వానినే వైగాఁ జెట్టియుండును. వైన వివరించిన టిలో ధనము తెనుగులోఁ బ్రతిగ్రంథమునకు వలసియేయున్నది. ఏదో తెల్లకాగితము నల్లబఱచి పొట్టఁబోసికొనుచున్నారే గాని సద్యః తెనుగు నెవరుద్ధరింప నున్నారు? ఈవిషయము దింకను మిగిలినసంగతులను త్వరలో వెలువరింపఁ గలుగుదు నేని నా “ఆంధ్రముద్రణములు, వానివలని లాభములు” అను వ్యాసము నాకందిన యాకదంశములు వెల్లడించును తెనుగు వారికి ముద్రణము తెలిసినదిమొదలు జరిగినవెంతలు చూడఁగలరు.

పంచాంగుల దక్షిణామూర్తిశాస్త్రి.

III

ఆంధ్రవిద్యార్థులు—ప్రాయశ్చింతము.

అయ్యా,

గతజూలై నెల 15 వ తేదీని గంటూరు పురంబున శ్రీయంత పాటిబండ నూర్మనారాయణగారి యంట జరిగిన వివాహ విషయమై తత్సూరవాసుల కనేకల కనేకవిధములైన యభిప్రాయములు దోచినవనుట యెల్లఱకుఁ దెలిసిన విషయమే గదా! అందు “విద్యాభ్యాసముకొఱకు లండనుపురి కేగిన వారికి ప్రాయశ్చిత్తమునజేసి స్వసంఘమున జేర్చువచ్చునా లేదా” యను విషయము మొట్టమొదటిది. ఎట్టి యిక్కట్లుల బడినను నెంత దూరదేశమేగినను నెంతకాలము సవయస్కయగు కులకాంతను విడనాడియుండినను వారల యభిప్రాయ మొక విద్యాసంపాదనమాత్రమే! శ్రేయాంసి బహువిఘ్నాని యనునటు అట్టి సుగుణ సుమనస్లితో గూడుకొని యుండిన మన యీ హైందవ విద్యార్థులకు నీచిటిపాటిమాటలచే వారల యాశనంతయుఁ దునమట్టించుచున్నాము. లేనియెడల మన హైందవులును ఆంగ్లేయులవలె నత్యున్నతపదవి నొందెదరనుట నిర్వివాదాంశము. హైందవవిద్యాభివృద్ధినిగోరు యెదలకది ధర్మమగునా? పదునాలుగు విద్యల సాంగముగా నేర్చిన కామ్యుడెన్ని విదేశముల సంచార మొనర్చినో యెట్టి కష్టములకు నోనయ్యెనో; మనలను బాలించు ప్రభువులొగ్గవశంతో సంజాతులే! ప్రభువిద్యను వీడవలయునా లేక దేశవిద్యను వీడవలయునా! ఇహసౌఖ్యము లిచ్చువాడు ప్రభువు! హసౌఖ్య మొనంగు వాడు దేవుడు. ఇందెవ్వని యాచరణము? ప్రభువు సౌఖ్యమునొంద ప్రభుభక్తిగలిగిన యేమైనపు డాంగ్లేయవిద్య నభ్యసించుచుండను? ఏవిద్యగాని యభ్యసించినవార లనేకులుండినగాని పండితుండొక్కఁడుండదు. ఇందువలన లండను పురమునకేగి విద్య నభ్యసించుట లోకమాప్యముగాదని నా యభిప్రాయము! ఎల్లరుమెచ్చవట్లు ప్రశ్నించు మానవుడొ

క్కడుండెనని జెప్ప నెవ్వడు సాహసించును? కాస్త్రము నాధారముఁ జేసికొని మూలకృష్ణ మొనరింపకుండ. ధర్మము నాచరింపవలెగాని కేవలకాస్త్రవిధిగా ప్రవర్తించవలెన్న విక్కా లమున నొక్కయండట్లు ప్రవర్తించబాలదు! పాడకక్కలనాచరించుట ప్రామాణ్యధర్మముగదా! అందు పుంసవ నీమంతములనెవ్వ రాచరించుచున్నాడు? విధివోజితములైన కర్మల నాచరింపక విడుచుట యేయేధర్మకాస్త్రములయం దున్నది? ఒక యస్పత్ర మాడినందుల కన్ని ప్రాయశ్చిత్తములు విధింపబడి యున్నవి! లోకదూష్యును అస్పత్రముల జేవే లేమానవుం డిక్కాలమునఁ బలుకకుండువాడు కాస్త్రదూష్యులగు పనులజేవలేలార్యమండివారి నెందరిని మనము కన్నులారకాచుచుండలేదు! జగద్విదితములైన దూష్యములుకొన్నియు, కేవల దూష్యములు మరికొన్నియు, దూష్యములని నామమాత్రమున వెలయుచుండినవి. యింకొన్నియు, అని దూష్యము మూడు విధములు. అందీవిద్యాసంపాదకులు మూడవవారలు! కావున నీవిద్యార్థులను స్వల్ప ప్రాయశ్చిత్తముం జేసి స్వసంఘమున జేర్చువచ్చునని రూఢియైన నాయభిప్రాయము! పాతకులారా! మీరెయోచింపుడు. విద్యాసంపాదనకట! లండనుకట! పోయినారట! అట్టివారికి ప్రాయశ్చిత్తము నొనర్చినను సంఘమున జేర్చరాదట. ప్రాయశ్చిత్తము లండనుకా, లేక విద్యకా! లండనుపోయినందులకా! ప్రభువు దర్శకముకై లండనుపోయిన ప్రాయశ్చిత్తమా! ఇది యెందైన సమంజసముగనా! అస్య జాతివారు విన్న నగరా? ప్రభువునకును దేవునకును భేదమెం దైనగలరా?

ముదిగొండ-రామలింగశాస్త్రి.

IV

శ్రీసనాతన ధర్మమండలి—గుంటూరు

అయ్యా,

మా పురమందలి శ్రీలు కొందరుకలసి సుమారు 5, 6 సంవత్సరములక్రిందట నొక మండలిని స్థాపించిరి. అందుశ్రీలు వారముకొకసారిసోకవోజేరి పురాణ పఠనమును, ఉపన్యాసములను. విద్యావిషయక ప్రసంగములను, భక్తిజ్ఞానవైరాగాద్వి విషయకములనుగురించి ముచ్చటించుచు కాలము గడపుచుండిరి. తరువాత ఉదారభావులగు నొక గృహస్థునిచే ధర్మముగా నొనఁబడిన స్థలమందు చందాల పల్ల సమహర్షబడిన కొంతధనముతో నొకభవనమును అరండులు పేటయందునిర్మించిరి. మండలివారందరు శ్రీవిద్యాభిమానులగుటచే నొక బాలికా పాఠశాలనుగూడ స్థాపించవలెనని సంకల్పించుకొని యొకపాఠశాలను స్థాపించిరి. ఆవ్యధి పురమందలి శ్రీపురుషులచే చందామూలమున పోషింపబడుచుండెను. ఇదిపప్పుడు సుమారు 60, 70 మంది బాలికలు విద్యగఱచుచున్నారు. ఈబడియందు హిందూశ్రీల యుపాధ్యాయునిలుగనున్నారు. ఇందుకై సుమారు 5 సంవత్సరముల నుండి మిగుల శ్రమపడి పల్లెపల్లెకు యింటి యింటికి దిరిగి పాఠశాలను నడపుచుండిరి. కాని వీరికిరమ్మ ఆదాయము క్రమేణ తరుగుట చేతను, ఖర్చులు అధికమగుటచేత, పాఠశాలను సురక్షించుట మిగుల దుర్బలముగా నున్నది. వీరికిపప్పుడునెలకు చందాలమూలమున సుమారు రు. 20-30 మాత్రమే వచ్చుటలు లేలియుచున్నది. ఇకవ్యయమున్ననో సుమారు నెలకు రు. 60లకు వైగానున్నది. పూర్వము అగ్రహారమందొక హిందూ బాలికాపాఠశాలగలదు. దానినిగవర్న మెంటువారు ఓసికొనిరి. దానికి చెందియున్న సామగ్రి పుస్తకభాండాగారము, వస్త్రాన్నయ నొకకమిటివారి యధీనమందున్నట్లు చెప్పబడుచున్నది. మఱియు. గొంతెలన సామ్య సయము ఉన్నట్లు లేలియుచున్నది. ఈసందర్భములలో శ్రీసనాతన ధర్మమండలివారి ప్రాధాన్యమునగా అగ్రహారము బాలికాపాఠశాల తొలూను నిల్వయున్న సుస్తమును మండలిపాఠశాలకొనిగి కాశ్యోక్తిక్రిని జడయుచున్న ప్రార్థించుచున్నారు. మఱియు మనఆంధ్రమండలములోన దాన కర్షణి పేరందిన పెక్కుమంది ఉదారహృదయులగురు. కాబట్టి తాముచేయు దానములతో బాటు ఈమండలికిని కొంతధన సహాయమునజేసి యాపాఠశాలను శాశ్వతముగా నండునట్లు తోడ్పడుకొని నమ్ముచున్నాము. ఇట్టిసమయమున నెవరైనను జేయుతనీయనిచో పాఠశాల నాశన మొందుటయేగాక ఇన్ని వత్సరములనుండి కృషిజేసి నిర్వహించుచున్న యుపతీమణులకు నిరుత్సాహముకలిగి యింకెట్టికార్యము చేబూనుటకును వెనుదీయుదురు.

ఇంతియగాక ఏదేశమున మత్స్యసాసనుగు శ్రీయుపాధి సౌకర్యమైన నాగరతమతెప్పెదగో, ఏదేశమున విరివిద్యను గఱపి విద్యాయువకులగాఁ నొనర్చెదగో, ఏదేశమున జపాన్ దేశములవలె వీరిని వీరమాతలుగా నొనర్చెదగో, ఏదేశమునః ట్టి వీరిని అన్ని ధర్మములకు ముగిపట్టుగా తలంచెదగో, అట్టి ఆదేశమును పురుషులక, నవనాగరకులు, విద్యాకంఠులు, వీరులు, ధగ్గాత్ములుగాను దలంచెదరు. మన హిందూదేశము కొంతకాలముక్రింద నెట్టిమహాపురుషులను, విద్యాకంఠులను, నవనాగరకులను, మహావీరులను, ధగ్గాత్ములను కనినభాగ్యముండెను. కాని తిరిగి మనధరణి. డము ముకపడెయొన్న క్రియమనకు రానన్నచో మనము మొదట శ్రీని ఉన్నతస్థితికి లేచుటయే మన కర్తవ్యము, ఇందుకై శ్రీలు తమంతిలతాము పాటుపడచుండిరిని చెప్పుటకు ఈగుంటూరువా శ్రీసనాతన ధర్మమండలి వారే తార్కాణము.

ఒకశ్రీ ద్వ్యభిలాషి.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

INDIAN TROOPS LANDED IN FRANCE.

A Magnificent Spectacle And A Splendid Reception.

INDIAN AMBULANCE CORPS: MEETING IN ENGLAND.

THE AGA KHAN ON "ENGLAND'S NEED AS INDIA'S OPPORTUNITY."

JAPANESE CHANGE THEIR PLAN TO ONE OF SLOW SEIGE.

(REUTER'S AGENCY.)

The last stage of the Aisne battle seems to be in sight. Three big naval guns of the allies are reported to have taken the enemy by surprise about the town of Peronne and destroyed the entire German battery. Four thousand Germans occupying Lassigny a little west of Noyon, where we recently said the battle seemed thickest, are being shelled into an inevitable surrender. The position is likened to the position of General Cronje at Paardeberg and the result is expected to be telling. Near Roye Germans attempt has failed of "the Contemptible French arms" and in Argonne the allies have made some fresh progress. A German paper's views are reported which go to show the strength of the resistance arms west of the Meuse. The Germans are already said to be preparing for a retreat out of France, and for a resistance along the Antwerp-Liege-Luxemburg line of fortresses. They have constructed 5 bridges across the Meuse between Givet and Namur. They have removed the wounded from Brussels and they have been making heroic attempts to take Antwerp and Malines. Antwerp is very obstinate returning fire to fire and working considerable damage. Malines has not been less troublesome. We reported Belgian recapture of it yesterday. To-day we have to chronicle that the Germans have re-entered Malines and have been there bombarded by the Belgians. A two hours and a half fight is reported south of Rumpst in which the Germans retired in disorder leaving many killed and wounded. German advance from the frontiers of East Prussia has received evidently a very effective check by the brilliant operations of Russia and the Kaiser's men have had to mass elsewhere in Western Poland. The report is that even there they are frustrated. Pierce fighting is reported at Kiachau. Both Germany and Japan have suffered losses and Japan has decided to go on more leisurely because of the weak German position in Europe. Our Indian troops have landed in France and received the grandest and the most enthusiastic reception. The English Press has expressed most cordial sentiments the "Times" amongst them saying, "It will be our part when we have settled our affair with Germany to see to it that as the years pass India takes more ample place in the Councils of the Empire."

GREAT BRITAIN.

Indian Troops in France.

LONDON, October 1.—(7-10 P.M.)—The Press Bureau sanctions the announcement that the Indian troops have landed in France.

No further news there anent is permitted.

The Landing of Indian Troops.

A Magnificent Spectacle.

THE OPENING OF A NEW PAGE IN HISTORY.

An Unparalleled Welcome in France.

LONDON, October 2.—(11-55 A.M.)—A new page in history was opened when the fleet of transports rounded point and swung alongside bearing the flower of the King-Emperor's Indian Army. The day was gloriously fine and rows of gleaming smiling faces surmounted by 'Pugrees' fluttering in breeze presented an unforgettable picture. The whole city was seething with excitement while the troops disembarked and when the force defiled through the city to the rest-camp led by Sikhs inhabitants were wild with delight and enthusiasm. It was a moving sight to see Sikhs, Gurkhas, Punjabis, Baluchis and Princes with bejewelled turbans pass along through the dense masses of cheering spectators, every now every balcony and roof thronged. As the troops succeeded they were pelted with flowers while people on pavement pressed forward to grasp hands and pin flowers and tricolours on their tunics. The excitement reached its culmination when the Baluchis passed playing "La Marseillaise". The pleasure of the troops at their splendid welcome was reflected in their delighted smiles. Underlying a purely friendly welcome was an intense admiration for the Indians' bearing, efficiency and equipment. It was literally an expeditionary force complete from the mule batteries to the last pick and shovel.

Universal Rejoicing in England.

British Press Jubilant.

LONDON, October 2.—The British Press voices the universal feeling of pride at the arrival of the Indian Troops to share in the fighting for the Empire.

Many papers publish illustrations of the actual landing.

The "Times"

"Times" says:—No episode more remarkable or inspiring than the presence of Indian troops on the continent. 'Ho joyous! ours! tled that up!

in this extraordinary g than the presence France will be equally me to fight on her will be our part affair with Ger- the years pass in the councils of

raph."

we say that anything equals the spectacle

of the coming of Indian Troops to France. They are not on the French soil at the behest of any Government but because they desired it with all their hearts. If ever Englishmen had reason to be proud of their nation it is to-day when willing soldiers of the Indian Empire have been brought to fight in our quarrel across two thousand miles of Sea".

Enthusiastic Indian Gathering.

Aga Khan's Address: Gandhi Chairman.

"Great Britain's Need is India's Opportunity."

LONDON, October 1.—(7-20 P.M.)—H. H. The Aga Khan to-day addressed an enthusiastic gathering of the members of the Indian Ambulance Corps and Volunteers for the same. Mr. Gandhi was the Chairman. The Aga Khan congratulated those present on going to the front and said "that he would be proud and happy to make one of their number. This was by no means improbable. If he was unable to obtain a combatant's post he hoped to accompany them as an interpreter. Germany, he continued, had been posing for years past as a sort of a protector of Islam. "But Heaven forbid that we should have such an immoral protector. The educated classes in India regard Great Britain's need as India's opportunity, and are prepared to spend their last drop of blood and all their treasures for the Empire. Blood will not be shed in vain, if it leads to the disappearance of the differences of opinion in India."

The Aga Khan made a donation of £200 sterling to the Corps.

Naval Guns.

Their Use in Battle.

LONDON, October 1.—The "Manchester Daily Despatch" says that by great enterprise several big naval guns have been conveyed to Peronne where they did magnificent work last week. After they had got the range they destroyed a complete German battery with the first five discharges. After that they rendered untenable position after position which the Germans guns were trying to hold.

The Big Naval Guns.

Germans Outwitted.

CALCUTTA, October 2.—A "Statesman's" special cable states:—The "Daily Despatch" reports that the fighting at Peronne disclosed now a decisive factor. A complete surprise to the enemy came in the shape of three batteries of big naval guns brought inland. After they had got range they destroyed the entire German battery with five discharges, thereafter rendering untenable position after position.

Earl Roberts Becomes Optimist Again.

LONDON, October 2.—Earl Roberts replying to congratulations on his birthday says.—"I am proud of the British Army. It has never done better".

The British Aviators' Splendid Work.

LONDON, October 2.—The British aviators are doing splendid work in indicating the German positions.

Lieut.-Col. Gordon Reported Prisoner.

LONDON, October 1.—(7-20 A.M.)—It is now known that Lieutenant-Colonel Gordon, of the Gordon Highlanders, is a prisoner in Germany.

Gun-Running in Ireland.

ROYAL COMMISSION ON DUBLIN AFFRAY.

Police and Military Illegally Employed.

LONDON, October 1.—The Royal Commission, to enquire into the gun-running affrays in Ireland, (see July 26th), in an unanimous report says that the Police and the Military were illegally employed. The Assistant Police Commissioner, Mr. Harrell, was alone responsible, but the report also blames General Cuthbert for complying with Mr. Harrell's call as there was no ground for Military intervention.

Money-lenders and Indian Troops.

LONDON, October 1. (6 A.M.)—General Sir O'Moore Creagh has written a letter to the "Times," suggesting that action of the Indian Law Courts be suspended during the war, as regards the proceedings of money-lenders against the property of Indian troops in Europe.

"Nothing Particular to Report."

LONDON, October 2.—(2-40 A.M.)—PARIS.—Thurs day's Official Communiqué issued at eleven in the evening, said that there was nothing particular to report except in the Roper region, where a violent storm fortunately turned in our favour, and in region where we have made some fresh general impression remains satisfactory.

B

A Great Personage Taken Belgians.

The "Morning Post" states Corporals uniform brought in

TELEGRAMS.

with great respect by other prisoners and is believed to be a great personage. Immediately after his capture the Germans were anxious to exchange prisoners but the Belgians refused.

Antwerp Bombarded.

LONDON, October 2.—(2-40 A. M.)—ANTWERP.—The Germans bombarded the fortress all Wednesday night, and the forts replied vigorously. The artillery duel was continued next morning along the whole front. Fort de Waelhem was the chief object of the German attention.

Fort de Wavre Attacked.

LONDON, October 2.—(3-40 A. M.)—ANTWERP.—An official announcement says that after a prolonged cannonade the Germans, yesterday evening, advanced against Fort de Wavre. The darkness rendered the attack abortive. Some German batteries in the course of the day ventured too near the forts and were demolished.

Germans Re-enter Malines.

But Retire in Disorder.

LONDON, October 2.—(2-40 A. M.)—The Germans have re-entered Malines, which the Belgians bombarded. There was a fight lasting two and a half hours south of Rumpst. The Germans retired in disorder, leaving many killed and wounded.

GERMANY.

The Kaiser's Order.

Walk Over the Contemptible Little English Army.

LONDON, October 2.
The "Times" quotes from a trustworthy source the text of an order issued by Emperor William on August 19th in which he says: "it is my Royal and Imperial command that you concentrate your energies for the immediate present upon one single purpose, that is, that you address all your skill and all the valour of my soldiers to exterminate the treacherous English. Walk over General French's contemptible little army."

The German Press.

An Altered Tone.

LONDON, October 2.
The "Berliner Tageblatt" publishes a leading article which is quite different from the usual German articles. It explains frankly the position in the battle of the Aisne and says "the great French advance on our flank and the influence of the British reinforcements have been more and more felt. But many enemies bring much honour. We have forged our way through the forts of St. Mihiel but found the French in a strong position west of the Meuse. The obstinacy of the French attack deserves just appreciation and has taught all who expected an easy time a just lesson."

The German Retreat.

Securing of Communications.

LONDON, October 2.
It is reported in Ghent that the Germans have constructed five bridges across the Meuse between Givet and Namur to facilitate their retirement from France. All wounded have been removed from Brussels. The desperate plight of a part of German right is compared in Paris to that of General Cronje at Paardeberg.

Germans at Lassigny.

Four thousand Germans occupying the quarries of Lassigny are being shelled into an inevitable surrender.

RUSSIA.

Big Battle Imminent.

LONDON, October 2.—A great battle is imminent in the East.

Russian Attacks.

Bravely Developing.

LONDON, October 2.—(11-50 A. M.)—PETROGRAD.—The Russian attacks are developing brilliantly. A Command that the enemy continues to be of the Governments of Suwalki has been especially determined. The Germans who attacked precipitately northward. The Petrokoff and Kielce Cavalry is frustrating the Russian attacks.

TELEGRAMS.

AUSTRIA.

Mine Disasters.

Austria Promises to Prevent Recurrence.

LONDON, October 1.—Austria has promised Italy to take immediate measures to prevent the recurrence of mine disasters.

JAPAN.

German Destroyer Sunk.

Duel Continues.

LONDON, October 1.—A Tokio telegram says that the duel at Tsing-tau continues. Yesterday the Japanese siege guns sank a German destroyer. One Japanese mine sweeper was blown up and another damaged. The Japanese had 23 killed and wounded. The German warships severely cannonaded the Japanese positions to-day, two officers being killed.

No Need to Hurry.

Japanese Change Their Plan to Slow Siege.

LONDON, October 1.—(7-10 P. M.)—PEKING.—The Japanese, who were driving back the Germans by fierce attacks, have changed their plan to one of slow siege owing to the weakening of the German position in Europe.

It is now improbable that there will be any friction between Japan and China, as China is treating all war questions with commendable wisdom.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

Mr. Maynard to the Imperial Council.

LAHORE, October 2.—The Hon'ble Mr. Maynard, Acting Financial Commissioner, Punjab, will represent the province for this season in the Imperial Council. Mr. Maynard will resign his seat in the local Council.

A New Hon'ble Member.

SIMLA, October 2.—The following is published in the current issue of the "Gazette of India":—

Legislative Department:—Mr. H. J. Maynard, I. C. S., becomes an additional member of the Imperial Legislative Council vice Mr. Diack resigned.

Mr. Clark Assumes Charge.

The Hon'ble Mr. Clark resumed charge of his office on 2nd October.

List of Vessels Captured.

Published in the Gazette.

SIMLA, October 2.—The List of vessels detained in the British Ports or captured or captured at sea during the war is published in the current issue of the "Gazette of India."

Opium Sales.

The following is published in the current issue of the "Gazette of India," Finance department:—

It is notified that in the Calendar year 1915 not more than 1,00,080 certified chests of Bengal Opium will be offered for sale and not more than 840 chests in each month of the year. All chests will be of Benares opium. The Government reserves to itself the right to alter the quantity and class of opium to be offered for sale in each month. No reduction in the quantities to be sold however will be made without three months previous notice.

BURMA.

Burma Mail Service Resumed.

Three Steamers Leave Rangoon.

RANGOON, October 1.—On the "Kristna" which left for Calcutta are mails for Europe and various ports, India and Ceylon. Amongst her are passengers German and Austrian subjects deported to Ahmednagar. The "Uganda" and the "Japan" which also left to-day for Calcutta carry full complements of all classes of passengers. On the wharves large crowds of people saw passengers off. Among the passengers in the "Japan" are officers and crew of the steamer "Calm Matheson" who were brought to Rangoon by the steamer "Dovre" after their ship had been sunk by the "Emden". They will be paid off in Calcutta and if possible berths will be found for them in homeward steamers.

TELEGRAMS.

The "Dovre" Arrives with Mails.

RANGOON, October 2.—The steamer "Dovre" which on her last voyage to Rangoon landed the crew of one on the "Emden's" victims, arrived to-day from Penang with mails from that port. She carried three passengers. The voyage was uneventful.

PUNJAB.

The Punjab C. I. D.

LAHORE, October 1.—The reorganisation of the Punjab Criminal Investigation Department has been provisionally sanctioned by the Government of India. The new scheme will result in a substantial increase in the strength of the department.

Criminal Breach of Trust.

LAHORE, October 2.

Multan liquidation affairs are becoming serious. Charges under section 409 and 477 A Penal Code have been framed by Mr. Brayne Special Magistrate there against Doulat Rai, the late Managing Director of the Hindustan Bank for alleged criminal breach of trust and falsification of accounts.

Criminal proceedings for alleged payment of dividends out of capital have been started before the same Court by the Official Liquidator against the ex-directors of the Peswhar Bank.

SIND.

Karachi to Bombay.

Service Resumed.

KARACHI, October 2.—Messrs. Mackinnon, Mackenzie and Co., writes to the "Sind Gazette": "Karachi, under date 2nd October.—The "S. S. "Linga" will sail to Bombay direct at 7 P. M. to-day, and the "S. S. "Palitana" to Bombay via Mangrol and Verawal, at 6 P. M. to-day."

A Fire in Karachi.

KARACHI, October 2.—Last night at about midnight a fire broke out on board a vessel anchored on the Keamari wharves, Karachi, starting in the coal bunkers. The vessel was at once taken into the stream and operations were quickly got going to extinguish the fire. She had a cargo of rapeseed and wheat. A detachment of Volunteers from Keamari was sent to render assistance but on arrival found that the Sappers and Miners were doing all that was needed. The extent of damage is not yet known.

BOMBAY.

Effect on Bombay Mills.

Slump in the Cloth Market in Spite of Good Monsoon.

BOMBAY, October 2.—A number of cotton mills in Bombay are closing entirely, or working short time on account of the war. The Agents are forced to adopt this measure because they do not get sufficient hands to work the mills. Besides there is congestion of cloth and yarn. The merchants are not able to take deliveries of goods sold owing to the partial disappearance of credit, and shipment of yarn to China being stopped owing to the lack of merchant ships. There is a slump in the cloth market, and in spite of the most favourable monsoon, there are no signs of improvement.

During the past few days there has been a great exodus of mill hands who are going away to their native country owing to the war scare and the attractions of the harvest.

UNITED PROVINCES.

Lieutenant-Governor of U. P.

Going on a Short Tour.

ALLAHABAD, October 2.—The "Pioneer" says:—

The Lieutenant-Governor of the United Provinces, accompanied by Lady Meston, Mr. Bishop and Captain Black, A. D. C., will leave Nainital on the 16th October and after a short tour to Rangarh and Bhowali will arrive at Allahabad on the 21st October. His Honour will be in his residence at Allahabad until Christmas.

Extension of Madras Beach Station.

"The Pioneer" understands that a scheme has been made with the South Indian Railway to them the General Post Office in connection with Madras Beach railway receive, in exchange for adjoining the Postmaster and central site will be future for erection of a graph administration in Madras.

నోటీసు.

కొందఱు విలేఖరులు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటయే ముద్రాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయూచి విరళముగా కాగితమునకు ఒక వైపున వ్రాసి పంపుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

వారపత్రిక

చందాదారుల కప్పటివలె రూ. 2-8-0

ఈపత్రికయొక్క యుపయోగము చదివిన వారలకు దెలిసియే యున్నది.

ఇంతవరకు సిపత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభాషాభిమానుల నందఱనునమూనా పత్రికను దెప్పించవేడుచున్నాము.

తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వార్తాపత్రిక.

భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను దెలిసుకొనుట కిది తగిన పత్రిక.

దినపత్రిక యొక్కరలేని వారలకు వారపత్రిక పంపబడుచుండును

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,
పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

మోహిని తైలము.

తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు
స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును.
కండ్లకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు పెరుగును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును.
వెండ్రుకలు నునుపుదేరును.
మనోహరముగా నుండును.
సువాసన గలిగి యుండును.
వేలకు వేలు
సీసాలు విక్రయము.

ఇది మనోహరమము జేయు విద్యార్థులు, బ్రహ్మ, ఉద్యోగిగలు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరల మోహలావణ్యములకు ప్రాపకు కురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

జ్వరహరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్తగతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమార్పువలనను దేహమునకు గాసి వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలిపురాజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదినముల సేవించిన శరీరము ముఖ్యస్థినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1 రూ. 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బి క విరేచనములు, జిగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే హరి అవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.

అమృతాంజనము డిప్లో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.
అమృతాంజనము డిప్లో, 9, జహంగీరుపేథ్, మదరాసు.

తేలు మందు.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధ గలదు. విషము నెత్తురుతో తేలుకాటున ప్రవేశించదు. బాధనరములమెట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సీసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

కఫహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శ్లేష్మము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమున బ్రబలింపు దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల నూత్ననాళములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బసము, 5. క్షయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి కూతలు ఎగిరింపు ఆయాసము మొదలగు కఫరోగములు శ్వాసకోశముల నూత్ననాళములందు ఏర్పడు బొగ్గుపులును వాయువు త్వరలో ప్రాణవా యువునకు మారనందున కలుగును. కఫరోగములు మేహకారకమునబుట్టి శరీరమున బలహీనత యేర్పడినకొలది వృద్ధిజెందును. దగ్గుగల ప్రతివారు దీని వెంటనుండుకొనుట మంచిది.

కఫహరి చూర్ణము.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బసము, కాఫసేనస శ్లేష్మజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

వజ్రగుళికలు.

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరపటుత్వమును కారణములు. రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన శుక్లనష్టము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యబ్బలకు వజ్రగుళికలు పజ్జాయుధమునంటివి.

కుష్టుకుతైలము.

బీడ్చ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనం డిప్లో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.
అమృతాంజనం డిప్లో, 9, జహంగీరుపేథ్, మదరాసు.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్త పుష్టికి, శక్తికి, వజ్రాముధము.
20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి వెల 1-0-0

అమృతాంజనము డిప్లో, నెం. 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

ఉచితముగ

భూత భవిష్య ద్వర్తమానములను
తెలిసికొనుట కుపాయము.

ప్రపంచమునందును ప్రమాదపును తెలిసికొనదగినవి మూడుమాత్రమే. అవి యేమియన, భూతభవిష్యద్వర్తమానముల ఫలములేగాదా! మీయొక్క ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, విద్య, కళత్రము, మొదలగు వానిని గురించి మీకుచితముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీరొక్కరొక్కరి చేయునదేమన:- మీ జన్మజాతక మున్నయెడల, దానితో పుట్టినతేదీయు, నెలయు, సంవత్సరమును, జనన కాల ఘడియలను పంపును. అదిలేనియెడల నెలయు, సంవత్సరమును చాలును. అదియు లేనియెడల ఒక్క సంవత్సరమే చాలును. అదియు లేనిచో కొంచెమింపుమించుగ తమవయస్సును తెలుపుచు, తమతమ స్వహస్త లిఖిముగ గాని లేక వ్రాలుతోమాత్రముగాని ఒక యుత్తరము వ్రాసి పంపవలయును. అపుడు నామమును బట్టియో, వాటివారి వ్రాలును బట్టియోగూడ జాతకములు తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసి పంపుదుము.

ఆంధ్రకు మాచే కేసుంబడి ప్రశ్నోత్తర రూపముగనున్న జాతకఫలముని మంజరియను 478 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉదాహరణముగల జ్యోతిషగ్రంథముయొక్క ప్రథమద్వితీయగుచ్ఛములయందును, వానితో జాతకమును, అందుల ఫలములను వ్రాసి పోస్టేజీసహాగు 2-8-0 కు వీ పి. గా పంపుము. ఈ రెంటిని ఒకసారి కొనువాడిమాత్రమే ఈనిబంధము వర్తింపును. 478 ప్రశ్నోత్తరములుగల గ్రంథములయొక్క విలన యెట్టిదన:- 1. తమయొక్క భూత భవిష్యద్వర్తమానములను తాము స్వతంత్రముగ తెలిసికొనగలుగుట.

2. జ్యోతిషశాస్త్రములో మంచిపండితులగుట, మరియు, ఇచ్చినసామ్యమునకు రెండు విలువైన మంచిగ్రంథములు లభించుట.

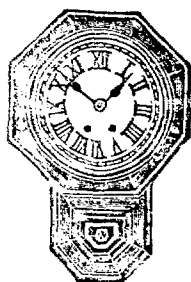
3. వారి జాతకఫలములు ఉచితముగ పొందుటయు గూడలభించును.

వి. యమ్. శర్మ అండు బ్రదర్స్.

అమలాపురము, గోదావరిజిల్లా.

Seth Thomes Clocks.

అమెరికాలో జేయబడినవి.

వీనిని ఎనిమిది రోజుల కొకసారి మాత్రమే త్రిపువలయును. గంటలు, అరగంటలు కొట్టును. డయలు 8 అంగుళములు. పొడుగు 18 అంగుళములు. డ్రాపు ఆక్సగ్. అనేక సంవత్సరములు చక్కగా పనిచేయుచు విలున. 10-0-0 డిప్లో గంటలు మాత్రము కొట్టునది 10 అంగుళములది. 13-0-0 డిప్లో. 12 " 14-8-0

తేదీల ముల్లు 1 అలారముగల యీ రకము గడియారముకు 1 రూపాయ అధికముగా పయివెలలవిడ ఇయ్యవలయును. ఆర్డరు వ్రాయునప్పుడు 1-0-0 అడ్వాంసు పంపవలయును.

గోతా అండు కో, హోరూములు:- రామకోటి బిల్డింగు, రాటన్ బజారు, మద్రాస్. ఉత్తరములు వ్రాయువారు: పి. పి. నెం 57 ఆదెప్పనాయకపేథ్ బార్డిటో, మద్రాస్

Vara Rao at the Andhrapatrika Press, No. 9, Jehangir Street, Calcutta Town.